

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

20/2021

Aktuálny vývoj v oblasti očkovania proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch

Vypracovala: RNDr. Katarína Kubišová, Odbor Parlamentný
inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru Parlamentný
inštitút

Bratislava

20. decembra 2021

Anotácia:

Materiál prináša aktuálne informácie o očkovacích stratégiách proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch. Zameriava sa napríklad na podávanie posilňujúcej dávky vakcíny, platnosť digitálnych COVID certifikátov, štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosťi obyvateľstva a prípadné zavádzanie povinného očkovania.

Kľúčové slová:

očkovanie proti COVID-19, digitálny COVID certifikát, posilňujúca dávka vakcíny, štátne stimuly, povinné očkovanie, sankcie

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Zhrnutie výsledkov porovnania.....	5
3. Opatrenia na úrovni EÚ v súvislosti s očkovaním	13
4. Vakcinačné stratégie jednotlivých vybraných štátov EÚ	14
4.1 Česká republika	14
4.2 Dánsko	16
4.3 Estónsko.....	17
4.4 Fínsko	20
4.5 Francúzsko.....	23
4.6 Grécko	24
4.7 Holandsko	27
4.8 Chorvátsko	28
4.9 Írsko.....	28
4.10 Litva.....	29
4.11 Lotyšsko	31
4.12 Maďarsko.....	34
4.13 Nemecko	37
4.14 Poľsko.....	38
4.15 Portugalsko.....	40
4.16 Rakúsko.....	41
4.17 Rumunsko.....	42
4.18 Slovinsko.....	44
4.19 Španielsko.....	45
4.20 Švédsko	48
5. Povinné očkovanie	49
6. Postoj Európskeho súdu pre ľudské práva.....	53
7. Záver.....	55
8. Použité zdroje.....	58

1. Úvod

Pandémia ochorenia COVID-19 spôsobila straty na ľudských životoch, vážne ochorenia a sociálne a hospodárske otrasy v celej Európskej únii (EÚ) a na celom svete. Ako sa ukazuje, jedným z najúčinnějších nástrojov na ochranu jednotlivcov, ale aj spoločnosti pred týmito negatívnymi dôsledkami pandémie je očkovanie. Európska komisia a agentúry EÚ podporili zrýchlený výskum a vývoj očkovacích látok proti COVID-19. Vďaka tomuto úsiliu sa očkovacie látky stali dostupné v čo najkratšom čase, bezprostredne po preukázaní ich bezpečnosti a účinnosti.¹

Očkovacie stratégie prechádzajú v priebehu vývoja pandémie mnohými zmenami v súvislosti s expanziou vedeckých poznatkov a dôkazov o účinnosti vakcín a tiež s expanziou nových variantov vírusu. Hľadajú sa cesty čo najúčinnšej ochrany jednotlivcov a spoločnosti a tiež metódy, ako tieto ciele dosiahnuť. Otázky, o ktorých sa v súčasnosti v súvislosti s očkovaním proti COVID-19 najviac diskutuje, sú napríklad:

- spôsoby motivácie obyvateľov k očkovaní
- od akého veku sa môžu deti očkovať
- možnosť zavedenia povinného očkovania
- dĺžka platnosti digitálnych COVID pasov
- aplikácia posilňujúcej dávky vakcíny (tzv. booster).

Nasledujúci prehľad prináša aktuálne informácie, súvisiace s vývojom očkovacích stratégií v jednotlivých európskych štátoch. Vo všetkých krajinách je to však veľmi diskutovaná téma a stratégie a kroky sa menia doslova zo dňa na deň (v snahe nájsť čo najúčinnšie postupy v boji proti pandémie). Predkladané informácie sú aktuálne k termínu, kedy sme dostávali odpovede od jednotlivých štátov prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD)², respektíve získavali informácie z iných dostupných zdrojov – približne medzi 26. novembrom a 16. decembrom 2021.

¹ Európsky informačný portál o očkovaní. Dostupné na internete: <https://vaccination-info.eu/sk> [cit. 26.11.2021]

² Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD): požiadavka č. 4928 COVID-19 vaccination strategies a požiadavka č. 4929 COVID-19 mandatory vaccination: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-list> (uzavretá databáza dostupná po prihlásení)

2. Zhrnutie výsledkov porovnania

Tabuľka č. 1 Vakcinačné stratégie proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch

Štát	Dolná veková hranica pre očkovanie	Dĺžka platnosti COVID pasov (po 2. dávke vakcíny v prípade dvoj dávkovej vakcíny, resp. 1. dávke v prípade jednodávkovej)	Začiatok aplikácie booster dávky vakcíny	Platnosť COVID pasov po booster dávke vakcíny	Štátne stimuly na podporu očkovania	Povinné očkovanie
Česká republika	12 rokov (5 rokov)	od 1.1.2022 - 9 mesiacov	-	neobmedzená	2 dni plateného voľna navyše	áno pracovníci v zdravotníctve, sociálnych službách, obecná polícia, ozbrojené sily, hasiči osoby 60+
Dánsko	5 rokov	do 8. decembra – 12 mesiacov; od 8. decembra – 7 mesiacov	august 2021	7 mesiacov	nie sú	nie
Estónsko	12 rokov (5 rokov)	12 mesiacov	október 2021	12 mesiacov	finančný príspevok pre domovy opatrovateľskej starostlivosti finančný príspevok pre rodinných lekárov samosprávy – očkovacie lotérie	nie

Štát	Dolná veková hranica pre očkovanie	Dĺžka platnosti COVID pasov (po 2. dávke vakcíny v prípade dvoj dávkovej vakcíny, resp. 1. dávke v prípade jednodávkovej)	Začiatok aplikácie booster dávky vakcíny	Platnosť COVID pasov po booster dávke vakcíny	Štátne stimuly na podporu očkovania	Povinné očkovanie
Fínsko	12 rokov	12 mesiacov	od 17. septembra 2021 postupne jednotlivým skupinám	12 mesiacov od poslednej dávky	nie sú	nie <i>avšak vládny návrh novely zákona, zavádzajúci povinné očkovanie pracovníkov v zdravotníctve a sociálnych službách</i>
Francúzsko	12 rokov	6 mesiacov po 2. dávke vakcíny plus 4 týždne – pre osoby nad 65 rokov od 15.12.2021, pre ostatných od 15.1. 2022	začiatok septembra 2021 – osoby nad 65 rokov a zraniteľné osoby od 6.10. opatrovníci seniorov od 27.11. – ostatní	nerozhodnuté	nie sú	áno od polovice septembra – osoby, pracujúce v kontakte so zraniteľnými ľuďmi
Grécko	12 rokov (5 rokov)	od 13.12. bude obmedzená platnosť pre osoby 60+ na 7 mesiacov	14. septembra 2021	zatiaľ neobmedzená	pre ľudí vo veku 18 až 25 rokov - kreditný poukaz v hodnote 150 EUR na cestovné náklady a/alebo kultúrne aktivity	áno lekársky, zdravotnícky, ošetrovateľský, administratívny a podporný personál

Štát	Dolná veková hranica pre očkovanie	Dĺžka platnosti COVID pasov (po 2. dávke vakcíny v prípade dvoj dávkovej vakcíny, resp. 1. dávke v prípade jednodávkovej)	Začiatok aplikácie booster dávky vakcíny	Platnosť COVID pasov po booster dávke vakcíny	Štátne stimuly na podporu očkovania	Povinné očkovanie
					pre mladistvých vo veku 15-17 rokov - mobilný dátový balík 50 GB pre osoby mladšie ako 29 rokov sa od 1. januára 2022 neuplatňuje špeciálny poplatok za mobilné telefóny a dáta	občania vo veku 60 rokov a starší
Holandsko	12 rokov (5-11 rokov deti so zvýšeným rizikom)	neobmedzená	19. novembra 2021 (vybrané skupiny)	-	nie sú	nie
Chorvátsko	12 rokov	1 rok	-	-	.	nie
Írsko	12 rokov (5 rokov)	neobmedzená	september 2021	neobmedzená	nie sú	nie
Litva	12 rokov (5 rokov)	od 28.12.2021 – 7 mesiacov (po teste na protilátky sa môže platnosť predĺžiť o 2 mesiace)	začiatok septembra 2021	zatiaľ nie je stanovené	občania 75+ dostanú po očkovaní 100 EUR	nie

Štát	Dolná veková hranica pre očkovanie	Dĺžka platnosti COVID pasov (po 2. dávke vakcíny v prípade dvoj dávkovej vakcíny, resp. 1. dávke v prípade jednodávkovej)	Začiatok aplikácie booster dávky vakcíny	Platnosť COVID pasov po booster dávke vakcíny	Štátne stimuly na podporu očkovania	Povinné očkovanie
Lotyšsko	12 rokov	nie je určená	15. septembra 2021 (vybrané skupiny) 4. novembra 2021 (ostatní)	-	od 1. novembra 2021 do 31. marca 2022 bude vyplácaná dávka vo výške 20 EUR mesačne každej osobe, ktorá do konca tohto roka dovŕšila vek 60 rokov a ukončila celý priebeh očkovania	áno od 15.11.2021 – zamestnanci štátnej správy a samosprávy od 15.12. 2021 – zamestnanci vykonávajúci svoju prácu na pracovisku
Maďarsko	12 rokov (5 rokov)	nie je obmedzená	1. augusta 2021	nie je obmedzená	nie sú	áno zdravotnícki pracovníci – od 15.9.2021 zamestnanci verejnej správy – od 15.12.2021 (resp. 31.1.2022)
Poľsko	5 rokov	1 rok	2. novembra 2021	12 mesiacov	Národná očkovačná lotéria, súťaže pre samosprávy <i>súkromné spoločnosti – peňažné odmeny, alebo deň voľna</i>	nie <i>avšak od 1.3.2022 áno – pre nasledujúce profesie: učitelia, uniformované zložky, zdravotnícke služby</i>

Štát	Dolná veková hranica pre očkovanie	Dĺžka platnosti COVID pasov (po 2. dávke vakcíny v prípade dvoj dávkovej vakcíny, resp. 1. dávke v prípade jednodávkovej)	Začiatok aplikácie booster dávky vakcíny	Platnosť COVID pasov po booster dávke vakcíny	Štátne stimuly na podporu očkovania	Povinné očkovanie
Portugalsko	12 rokov	180 dní od jeho vydania	október 2021	-	nie sú	nie
Rakúsko	5 rokov	270 dní	-	predpokladá sa 9-12 mesiacov	očkovacia lotéria na štátnej, resp. regionálnej úrovni	plánuje sa od 1. februára 2022
Rumunsko	12 rokov	-	28. septembra 2021	nerozhodnuté	stravné lístky v hodnote 100 RON, očkovacia lotéria	nie
Slovinsko	12 rokov (5 rokov)	-	- pri mRNA vakcínach 6 mesiacov po poslednej dávke - pri vektorových vakcínach 2 mesiace po poslednej dávke	zatiaľ nie je obmedzená	nie sú	nie
Španielsko	12 rokov (5 rokov)	-	september 2021 (vybrané skupiny)	nerozhodnuté	nie sú	nie

Štát	Dolná veková hranica pre očkovanie	Dĺžka platnosti COVID pasov (po 2. dávke vakcíny v prípade dvoj dávkovej vakcíny, resp. 1. dávke v prípade jednodávkovej)	Začiatok aplikácie booster dávky vakcíny	Platnosť COVID pasov po booster dávke vakcíny	Štátne stimuly na podporu očkovania	Povinné očkovanie
Švédsko	12 rokov	vydané od 1. júla do 30. septembra 2021 - 90 dní vydané od 1. októbra do 31. decembra 2021 - 180 dní	od septembra 2021 postupne pre jednotlivé skupiny obyvateľov	-	nie sú	nie

Zdroj: Autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

Tabuľka č. 2 Povinné očkovanie proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch

Štát	Právny základ	Cieľové skupiny obyvateľstva	Termín zavedenia povinného očkovania	Termín, dokedy sa majú cieľové skupiny zaočkovať	Sankcia za nesplnenie zákonnej povinnosti
Česká republika	vyhláška č. 466/2021 Zb., ktorou sa mení vyhláška č. 537/2006 Zb. o očkovaní proti infekčným chorobám v znení neskorších predpisov	pracovníci v zdravotníctve, sociálnych službách, ozbrojené sily, hasiči, obecna polícia osoby 60+	11.12.2021	1. marca 2022	-

Štát	Právny základ	Cieľové skupiny obyvateľstva	Termín zavedenia povinného očkovania	Termín, dokedy sa majú cieľové skupiny zaočkovať	Sankcia za nesplnenie zákonnej povinnosti
Fínsko³	nový dočasný § 48a zákona o prenosných chorobách (1227/2016)	pracovníci v zdravotníctve a službách sociálnej starostlivosti	-	1 mesiac od zavedenia povinnosti	preloženie na inú prácu, prípadne zastavenie vyplácania mzdy
Francúzsko	-	zdravotnícki pracovníci, opatrovatelia, sociálni pracovníci, hasiči	15. septembra 2021	-	pozastavenie výkonu práce bez náhrady mzdy
Grécko	ministerské rozhodnutie (vládný vestník 5026/B/29-10-2021) a ministerské rozhodnutie (vládný vestník 3959/B/27-08-2021)	lekársky, zdravotnícky, ošetrovateľský, administratívny a podporný personál občania vo veku 60 rokov a starší	-	16. augusta 2021 (resp. 1. septembra 2021) nie je stanovený	suspendovanie zamestnanca bez náhrady mzdy plus pokuta pre zamestnávateľa pokuta vo výške 100 EUR mesačne
Lotyšsko	zákon o riadení šírenia infekcie COVID-19, vyhláška vlády č. 720 „Vyhlásenie mimoriadnej situácie“	zamestnanci štátnej správy a samosprávy ostatní zamestnanci, vykonávajúci prácu na pracovisku	-	15. novembra 2021 15. decembra 2021	prerušenie práce, alebo nariadenie dovolenky bez náhrady mzdy zo strany zamestnávateľa najviac na 3 mesiace; ak nedôjde k náprave výpoveď s odstupným vo výške mesačnej mzdy (nevzťahuje sa napr. na tehotné a dojčiace zamestnankyne)
Maďarsko	nariadenie vlády č. 449/2021	zdravotnícki pracovníci		15. september 2021	výpoveď zo strany zamestnávateľa bez odstupného

³ Zatiaľ je to len v štádiu vládneho návrhu novely zákona.

Štát	Právny základ	Cieľové skupiny obyvateľstva	Termín zavedenia povinného očkovania	Termín, dokedy sa majú cieľové skupiny zaočkovať	Sankcia za nesplnenie zákonnej povinnosti
	nariadenia vlády č. 599/2021 nariadenie vlády č. 638/2021	zamestnanci verejnej správy zamestnanci prokuratúry		15. december 2021 (resp. 31.1.2022) 15. január 2022	nariadené pracovné voľno bez náhrady mzdy na 1 rok; pri nesplnení povinnosti po uplynutí tejto doby výpoveď
Nemecko⁴	-	zdravotnícki pracovníci	-	15. marca 2022	-
Rakúsko⁵	návrh zákona	všetci občania od 14 rokov s trvalým pobytom v Rakúsku (predpokladané výnimky pre tehotné ženy; osoby, pre ktoré by očkovanie mohlo predstavovať poškodenie života alebo zdravia; osoby, ktoré počas predchádzajúcich 180 dní prekonal COVID s pozitívnym PCR testom, na základe potvrdenia lekára)	-	1. februára 2022	pokuta až do 3600 EUR raz za 3 mesiace až dokiaľ nesplní povinnosť zaočkovať sa

Zdroj: Autorka na základe citovaných zdrojov informácií.

⁴ Povinné očkovanie bolo 10.12.2021 schválené parlamentom.

⁵ Povinné očkovanie je zatiaľ len v štádiu legislatívneho návrhu.

3. Opatrenia na úrovni EÚ v súvislosti s očkovaním

Jednotlivé štáty hľadajú vlastné postupy a metódy čo najúčinnnejšieho boja s pandémiou, ale Európska únia sa v tomto procese snaží byť určitým jednotiacim prvkom. EÚ a jej členské štáty spolupracujú na posilňovaní vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti a v boji proti šíreniu vírusu. Zároveň prijímajú opatrenia na zmiernenie sociálno-hospodárskych dôsledkov ochorenia COVID-19 a na podporu obnovy. Krajiny EÚ vytvorili spoločný rámec pre cestovné opatrenia s cieľom zaručiť v EÚ počas pandémie COVID-19 voľný pohyb.

Nariadenie o digitálnom COVID pase EÚ nadobudlo účinnosť 1. júla 2021⁶. Dňa 25. novembra navrhla Európska komisia aktualizovať pravidlá o koordinácii bezpečného a voľného pohybu v EÚ, ktoré boli zavedené v reakcii na pandémiu COVID-19. Niektoré z kľúčových aktualizácií týkajúcich sa digitálneho COVID pasu sú:

- **zamerať sa na „osobný prístup“:** osoba, ktorá má platný digitálny COVID certifikát EÚ, by v zásade nemala podliehať ďalším obmedzeniam, ako sú testy alebo karanténa, bez ohľadu na miesto jej odchodu v rámci EÚ. Od osôb bez digitálneho COVID certifikátu EÚ sa môže vyžadovať, aby sa pred príchodom alebo po príchode podrobili testu;
- **štandardné obdobie platnosti osvedčení o očkovaní:** Aby sa predišlo rozdielnym a rušivým prístupom, Komisia navrhuje štandardné obdobie platnosti **9 mesiacov** pre osvedčenia o očkovaní vydané po dokončení série základného očkovania. To znamená, že v rámci cestovania by členské štáty nemali odmietnuť potvrdenie o očkovaní, ktoré bolo vydané skôr ako 9 mesiacov od podania poslednej dávky základného očkovania;
- **tzv. „booster shots“ (tretia posilňujúca dávka vakcíny):** zatiaľ neexistujú žiadne štúdie, ktoré by sa výslovne zaoberali účinnosťou boosterov na prenos COVID-19, a preto nie je možné určiť obdobie platnosti COVID pasov po podaní boosterov. Na základe nových údajov však možno očakávať, že ochrana po preočkovaní môže trvať dlhšie ako ochrana vyplývajúca zo série základných očkovaní. Komisia bude pozorne sledovať nové vedecké dôkazy o tejto otázke. Na základe takýchto dôkazov môže Komisia v prípade potreby navrhnúť primerané obdobie platnosti aj pre osvedčenia o očkovaní vydané po preočkovaní.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/954 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ), pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na území členských štátov alebo v nich majú oprávnený pobyt, počas pandémie ochorenia COVID-19. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0954> [cit. 26.11. 2021]

O návrhoch Komisie teraz budú diskutovať členské štáty EÚ, ktoré rozhodnú o konečnej verzii odporúčaní. Komisia navrhuje, aby sa nové pravidlá uplatňovali od 10. januára 2022.⁷

Predsedačka Európskej komisie Ursula von der Leyenová vyzvala 1. decembra 2021 členské štáty EÚ na diskusiu o povinnom očkovaní, keďže ho príliš mnoho ľudí stále odmieta absolvovať dobrovoľne. Miera zaočkovosti v eurobloku je momentálne na úrovni zhruba 66 percent, zatiaľ čo viaceré členské krajiny aktuálne bojujú s rastúcim počtom nakazených, hospitalizácií a úmrtí a musia opätovne zavádzať protipandemické opatrenia.

4. Vakcinačné stratégie jednotlivých vybraných štátov EÚ⁸

4.1 Česká republika

Dolná veková hranica pre očkovanie

V Českej republike sa očkujú deti od 12 rokov a dospelí, čo platí od 1. 7. 2021. Deti od 12 do 17 rokov možno za osobitných podmienok očkovať len jedným typom vakcíny. Očkovanie detí vo veku 5 až 11 rokov je plánované po tom, čo orgány EÚ udelia súhlas s vakcínou pre túto vekovú kategóriu.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Koniec platnosti certifikátov vo všeobecnosti nie je upravený, vydávajú sa na základe nariadenia EÚ. Špecifické vykonávacie opatrenia upravujú druh potrebných dokumentov vrátane COVID certifikátu EÚ a podmienky pre rôzne druhy činností, napr. platnosť testov a pod.

Platnosť očkovania

Koniec platnosti základnej očkovacej schémy osoby za účelom voľnočasových aktivít bol upravený 22.11.2021. Po 1.1.2022 je platnosť základnej očkovacej schémy pre voľný čas a iné účely obmedzená na dobu 9 mesiacov od dátumu ukončenia základnej očkovacej schémy. Platnosť posilňovacej dávky (zatiaľ) nie je obmedzená.

⁷ European Commission EU Digital Covid Certificate. Dostupné na internete (v angličtine):

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/eu-digital-covid-certificate_en [cit. 26.11.2021]

⁸ Informácie sú získané prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD): požiadavka č. 4928 COVID-19 vaccination strategies a požiadavka č. 4929 COVID-19 mandatory vaccination: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-list> (uzavretá databáza) a z ostatných citovaných internetových zdrojov, pri ktorých je vždy uvedený aj dátum citácie.

Platnost laboratorně potvrzeného onemocnění COVID

Certifikát prokazuje, že osoba měla laboratorně potvrzené onemocnění, má ukončenou izolaci podle platného opatření a od prvního pozitivního testu neuplynulo více než 180 dní.

Podávání posilňující dávky (tzv. booster)

Aktualizované rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví z 29. listopadu 2021 - pro osoby nad 60 let a osoby s vysokým rizikem nákazy onemocnění COVID-19 je možné aplikovat posilňovací dávku 5 měsíců po ukončení základní očkovací schémata. Při vakcíně Moderna - lidé ve věku 18 let a starší mohou dostat posilňovací dávku (0,25 ml, 50 mikrogramů, což je polovina základní dávky) nejpozději 6 měsíců po základní sérii.⁹

Předložení délky platnosti digitálních COVID pasů po třetí dávce vakcíny

Platnost COVID- certifikátů po aplikaci třetí dávky vakcíny zatím není omezena.

Státní stimuly na posílení zaočkování obyvatelstva

Státní zaměstnanci a někteří zaměstnanci veřejné služby:

Vláda ČR přijala usnesení č. 867/21, kterým se schválili **dva dny pracovního volna** pro státních zaměstnanců a i ostatních zaměstnanců v orgánech státní správy podřízených vládě (ministerstva a jiné podřízené orgány, ne policie, školy, armáda), kteří mají nebo budou mít ukončené očkování v tomto kalendářním roce.

Vláda dne 30. 7. 2021 doporučila všem zaměstnavatelům poskytnout dva dny placené dovolené navíc jako motivaci nebo benefit pro zaměstnanců, kteří podstoupili nebo podstupují očkování proti COVID-19 v tomto roce. Kabinet vyzval kraje či obce, aby udělali to stejné pro svých zaměstnanců.

Povinné očkování

Dne 10. listopadu 2021 byla publikována v Sbírce zákonů [vyhláška č. 466/2021 Zb.](#), kterou se mění vyhláška č. 537/2006 Zb. o očkování proti infekčním chorobám v znění neskorších předpisů, která zavádí povinné očkování vybraných skupin obyvatelstva. Je účinná od 11. listopadu 2021.

Jedná se o následující osoby:

- ve věku 60 let a více

⁹ Dočasné povolení použití registrovaných léčivých přípravků Comirnaty a Spikevax – posilovací dávka. Dostupné na internetu (v češtině): <https://covid.gov.cz/opatreni/ockovani-proti-covidu-19/docasne-povoleni-pouziti-registrovanych-lecivych-pripravku> [cit. 09.12.2021]

- poskytujúce zdravotné služby, alebo zamestnané u poskytovateľa zdravotných služieb
- poskytujúce sociálne služby, alebo sa na ich poskytovaní podieľajúce
- pripravujúce sa na výkon zdravotníckeho povolania, alebo povolania v sociálnych službách
- zamestnané v krajskej hygienickej stanici
- zamestnané v bezpečnostnom zbore
- zamestnané v obecnej polícii
- zamestnané u dobrovoľných hasičov, alebo jednotky hasičského záchranného zboru podniku
- vojaci z povolania
- zamestnanci spravodajskej služby.

Očkovanie uvedených skupín osôb by malo prebehnúť najneskôr do 28. februára 2022.

4.2 Dánsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Od decembra 2021 môžu byť všetci občania v Dánsku, ktorí dosiahli vek 5 rokov, očkovaní proti COVID-19. Očkovanie je bezplatné a dobrovoľné.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Digitálny COVID pas po očkovaní proti COVID-19 bol platný do 8. decembra 2021 12 mesiacov. Po 8. decembri 2021 platí 7 mesiacov.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Vybraným jedincom s vážne narušeným imunitným systémom je od augusta 2021 ponúkané očkovanie 3. dávkou vakcíny proti COVID-19.

Od novembra 2021 dostávajú pozvanie na 3. očkovanie všetky osoby vo veku 18 rokov a staršie pred uplynutím 6 mesiacov od 2. očkovania.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Platnosť COVID pasu po absolvovanom základnom očkovaní je pre osoby staršie ako 18 rokov stanovená na 7 mesiacov. Po preočkovaní 3. dávkou sa COVID pas stáva opäť platným ihneď po preočkovaní.

Zatiaľ neexistuje ponuka preočkovania 3. dávkou pre 15-17-ročných, na ktorých sa tiež vzťahujú pravidlá pre COVID passy, a preto po ukončení očkovania neexistuje dátum expirácie ich COVID passov.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

V Dánsku neboli uplatňované žiadne štátne stimuly k povzbudeniu očkovania proti COVID-19.

Povinné očkovanie

Povinné očkovanie nebolo v Dánsku zavedené.

4.3 Estónsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

K dnešnému dňu sa všetci Estónci (starší ako dvanásť rokov) môžu dať zaočkovať proti COVID-19.

Deti vo veku 5-11 rokov budú očkované v druhej polovici decembra 2021, kedy bude vakcína doručená. Imunoprofylaxická komisia vydala koncom novembra 2021 odporúčanie na očkovanie detí vo veku 5-11 rokov. Očkovanie bude prebiehať u rodinných lekárov, ktorí môžu poskytnúť deťom a rodičom čo najbezpečnejšie a najznámejšie prostredie, a tiež v nemocniciach.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Digitálny očkovací preukaz si môže osoba vytvoriť ihneď po prijatí oznámenia o očkovaní do informačného systému zdravia. Certifikát je platný 12 mesiacov od tohto dátumu.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Aplikácia posilňovacej tretej dávky sa začala v októbri 2021. V prvom slede, ľudia vo veku 65 rokov a viac, obyvatelia domovov starostlivosti a zdravotnícki, sociálni a školskí pracovníci mohli dostať posilňovaciu dávku očkovania proti COVID-19. Pomerne rýchlo potom bola posilňovacia dávka dostupná pre všetkých dospelých v Estónsku.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Po zdokumentovaní tretej dávky vakcíny zdravotníckym pracovníkom sa vytvorí nový COVID certifikát, ktorý nadobudne platnosť ihneď po vytvorení certifikátu. Estónska

kontrolná aplikácia kontroll.digilugu.ee uvádza obdobie platnosti do jedného roka po podaní tretej dávky.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosť obyvateľstva

Na vládnej úrovni je zavedený prístup ponúkať možnosť dať sa zaočkovať zadarmo, blízko domova a neplatiť za očkovanie odmeny. Vláda považuje za veľmi dôležité motivovať opatrovateľské domy a centrá rodinných lekárov podpornými schémami na posilnenie zaočkovanosť.

- Od 4. decembra 2021 platí schéma podpory domovov dôchodcov. V rámci schémy podpory sa platí 120 EUR za každého zaočkovaného pracovníka, ak zaočkovanosť zamestnancov presiahne 90 %. Domovy opatrovateľskej služby môžu zvýšiť výšku podpory o 50 až 90 %, ak zároveň splnia cieľovú úroveň posilňovacieho očkovania klientov (príjemcov 24-hodinovej služby). V tomto prípade môže opatrovateľský domov dostať na jedného zamestnanca 180 až 228 EUR. Žiadosti sa podávajú od 1. decembra 2021 do 15. januára 2022. Minimálna výška podpory na jednu inštitúciu je 1200 EUR.
- Taktiež ambulancie rodinných lekárov sú motivované k pomoci pri dosahovaní vysokej úrovne zaočkovanosť. Ak poskytovateľ služieb podal 120 injekcií za dva týždne, za každú injekciu sa zaplatí dodatočných 2,50 EUR. Ak poskytovateľ služieb podal aspoň 121 injekcií za dva týždne, za 1 – 250 injekcií sa zaplatí ďalších 8 eur za každú injekciu. Ak poskytovateľ služieb v priebehu dvoch týždňov podal aspoň 251 injekcií, za každú injekciu sa zaplatí ďalších 10 EUR. Počítanie injekcií sa začína 25. 10. 2021, končí o dva týždne neskôr a potom sa začína znova. Dvojtyždňové intervaly trvajú do konca decembra 2021. Poplatok sa platí raz mesačne a platí sa na základe faktúry vystavenej zdravotnou poisťovňou. Obdobný poplatok platí aj pre školské sestry.
- Vláda prepláca samosprávam náklady na organizáciu očkovania, ako sú personál, priestory, doprava, informácie a pod. Údaje o výdavkoch museli samosprávy predložiť do začiatku decembra 2021.
- Samosprávy však vyžrebovali aj ceny, aby vzbudili záujem o očkovanie. Napríklad v auguste 2021 sa v Tallinských školách organizovalo očkovanie, kde sa každý zaočkovaný mohol zúčastniť žrebovania o ceny, ktorých hlavnou cenou bolo 30 iPadov. Vo výhernom fonde bolo niekoľko ďalších darčkových kariet.

Povinné očkovanie

V Estónsku nie je zavedené povinné očkovanie – plošné, ani pre určité skupiny obyvateľov. Napriek tomu sú tu vytvorené určité nástroje, ako dosiahnuť, aby sa niektorí vybraní zamestnanci dali zaočkovať.

Podľa § 13 zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP)¹⁰ je povinnosťou zamestnávateľa v rámci hodnotenia rizík zmapovať rizikové faktory pracovného prostredia a predpísať opatrenia na ich zmiernenie. Súčasťou hodnotenia rizika je akčný plán, v ktorom sa určia opatrenia uplatňované vo všetkých oblastiach činnosti a na všetkých úrovniach riadenia podniku na prevenciu alebo zníženie zdravotných rizík zamestnancov (vrátane vírusových zdravotných rizík ako biologického rizika - BOZP § 8), a harmonogram uplatňovania týchto opatrení a vykonávateľov (BOZP § 13 ods. 2).

Ak výsledky hodnotenia rizík ukážu, že očkovanie je obzvlášť dôležité pri určitých činnostiach (napr. zdravotná starostlivosť, opatrovateľské domy) a ďalšie opatrenia (ako je používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, reorganizácia práce, zdravotný dohľad nad pracovníkmi, testovanie alebo iné) nie sú dostatočne účinné na ochranu pracovníkov alebo klientov/pacientov, je očkovanie opodstatnené.

Ak sa zamestnanec odmietne dať zaočkovať, potom môže vo výnimočných prípadoch hroziť až rozviazanie pracovnej zmluvy so zamestnancom, ak zamestnávateľ nemôže primerane reorganizovať prácu alebo prijať iné opatrenia na účinné zmiernenie rizík a riziko prenosu vírusu je vysoké, ohrozujúc zákazníkov zamestnávateľa alebo pacientov. Ak zamestnanec nespĺní túto požiadavku, už nespĺňa predpoklady pre dané pracovné miesto a je možné s ním ukončiť pracovný pomer na základe § 88 zákona o pracovnej zmluve¹¹ (nevhodnosť na danú pozíciu alebo neprispôsobivosť, ktorá neumožňuje pokračovanie pracovného pomeru).

K ukončeniu pracovného pomeru na uvedenom základe v praxi už došlo. Napríklad estónske ozbrojené sily prepustili 46 zamestnancov, ktorí sa odmietli dať zaočkovať proti koronavírusu. V súvislosti s tým vznikol tiež súdny prípad s výsledkom, že neexistujú žiadne dôvody na pozastavenie súčasnej požiadavky očkovania estónskych ozbrojených síl, ktorá je zameraná na udržanie obrannej pripravenosti, a teda národnej bezpečnosti.

¹⁰ Occupational Health and Safety Act. Dostupné na internete: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/527082021001/consolide> [cit. 10.12.2021]

¹¹ Employment Contracts Act. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518112021003/consolide> [cit. 10.12.2021]

Podľa BOZP § 13 ods. 2 má zamestnávateľ právo ustanoviť v podniku prísnejšie požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ako predpisuje legislatíva. Požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci pre pracovné prostredie ovplyvnené biologickými rizikami stanovuje nariadenie vlády č. 144¹². V zmysle § 6 tohto nariadenia, ak nemožno riziko odstrániť opatreniami uvedenými v § 5, musí sa zdravotné riziko pracovníkov znížiť na najnižšiu možnú mieru prijatím opatrení, aby pracovníci, ktorí sú vystavení biologickým rizikám, proti ktorým je dostupná účinná vakcína, mali možnosť dať sa zaočkovať.

4.4 Fínsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Vakcína proti COVID-19 sa vo Fínsku ponúka všetkým, ktorí dosiahli vek 12 rokov.

Platnosť digitálnych COVID pasov

V súčasnosti sa digitálny COVID certifikát udeľuje, ak je splnené jedno z nasledujúcich kritérií:

- osoba bola dvakrát očkovaná a od poslednej dávky uplynulo sedem dní
- osoba bola raz zaočkovaná vakcínou Janssen a odvtedy uplynulo sedem dní
- osoba bola trikrát očkovaná
- osoba má negatívny PCR test na koronavírus alebo antigénový test starý maximálne 72 hodín
- osoba prekonala ochorenie COVID –19 najviac pred šiestimi mesiacmi (180 dňami), po 11 dňoch od potvrdenia choroby (od pozitívneho výsledku testu)
- osoba dostala jedno očkovanie po prekonaní ochorenia COVID-19 a uplynulo sedem dní po očkovaní
- osoba podstúpila jedno očkovanie, potom prekonala ochorenie COVID-19 a uplynulo najmenej 11 dní od potvrdenia choroby.

Certifikát COVID-19 na základe očkovania/očkování je platný ako COVID pas 12 mesiacov po jeho získaní z online služby, po tomto čase môže byť očkovací preukaz znova načítaný z online služby.

¹² Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): https://www.riigiteataja.ee/akt/114082021010?dbNotReadOnly=true&RIIGITEATAJA_AADRESS=https%3A%2F%2F [cit. 10.12. 2021]

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Fínsky inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť (THL) dal 17. septembra 2021 samosprávam pokyn, aby začali ponúkať tretiu dávku očkovania proti COVID-19 ako súčasť základnej očkovacej série pre každého, kto dosiahol vek 12 rokov a koho imunitná odpoveď je výrazne znížená v dôsledku choroby alebo jej liečby. Obce vo Fínsku mali povinnosť zabezpečiť očkovanie.

Dňa 21. septembra 2021 THL inštruovala obce, aby ponúkli tretiu dávku vakcíny proti COVID-19 aj tým, ktorí boli medzi prvými očkovanými a mali interval medzi dávkami 3-4 týždne. Táto skupina zahŕňa zdravotnícky personál pracujúci v prvej línii pri liečbe a testovaní pacientov na COVID-19. Okrem toho do tejto skupiny patria starší obyvatelia domovov dôchodcov a zamestnanci, ktorí sa o nich starajú. Ako preventívne opatrenie sa však tretia dávka neodporúčala mužom do 30 rokov v dôsledku výskytu zriedkavej myokarditídy u príjemcov tretej dávky. V súvislosti s týmto rizikom sa čakalo na ďalšie výskumné údaje.

Potom, 19. októbra 2021, THL odporučila obciam ponúknuť tretiu dávku vakcíny proti COVID-19 pre tých, ktorí dosiahli vek 60 rokov, pre tých, ktorí žijú v ústavoch a opatrovateľských domovoch a pre skupiny zdravotného rizika 1 a 2. Tretia dávka bola pre tieto skupiny odporúčaná najskôr po šiestich mesiacoch po druhej dávke vakcíny.

Dňa 26. novembra 2021 THL odporučila tretiu dávku vakcíny proti COVID-19 zdravotníckemu personálu, ktorý lieči pacientov s koronavírusom, personál a obyvateľov zariadení 24-hodinovej starostlivosti a iných sociálnych zariadení a zdravotnícky personál poskytujúci neodkladnú starostlivosť.

Dňa 2. decembra 2021 spoločnosť THL odporučila, aby boli tretie dávky vakcíny proti COVID-19 ponúknuté všetkým vo veku 18 alebo viac rokov 5 až 6 mesiacov po druhej dávke vakcíny. Samosprávy však tieto očkovania ešte nezačali. Mesto Helsinki, ktoré je najväčšou samosprávou vo Fínsku, odhadlo začiatok podávania tretej dávky očkovania proti COVID-19 pre všetkých vo veku 18 a viac rokov v januári 2021.

K 12. decembru 2021 dostalo 10,4 % populácie vo veku 12 a viac rokov tri dávky vakcíny proti COVID-19.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Tretie dávky vakcíny zatiaľ nepredĺžili platnosť digitálnych COVID pasov.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Neboli zavedené žiadne podobné štátne stimuly na posilnenie motivácie k očkovaniu.

Povinné očkovanie

Vláda dňa 8. decembra 2021 navrhla nový dočasný § 48a zákona o prenosných chorobách (1227/2016), čo by v praxi znamenalo povinnosť pre zamestnancov v zdravotníctve a sociálnej starostlivosti očkovania proti COVID-19. Podľa vládneho návrhu by boli zamestnávateľia v zdravotníctve a poskytovaní služieb sociálnej starostlivosti povinní zabezpečiť, aby ich zamestnanci nepredstavovali riziko nákazy COVID-19 pre osoby, o ktoré sa starajú.

Nový § zákona by stanovil, že zamestnanci s nedostatočným očkovaním proti COVID-19 by mohli pracovať s klientmi a pacientmi len za výnimočných okolností (napr. ak nie sú žiadni iní zamestnanci a bezpečnosť zákazníkov alebo pacientov si vyžaduje prítomnosť personálu). Navrhované nariadenie by sa vzťahovalo na zamestnancov sociálnych a zdravotných služieb pri všetkých úlohách, pri ktorých existuje riziko úzkeho kontaktu s klientami alebo pacientami, vystavenými vážnym následkom COVID-19. To znamená, že toto nariadenie by zahŕňalo nielen lekárov a sestry, ale aj ďalší sociálny a zdravotnícky personál pracujúci v kontakte s klientmi a pacientmi (napr. upratovačky, osoby rozvážajúce jedlo pre pacientov atď.).

Ak sa človek nemôže dať zaočkovať proti COVID-19 zo zdravotných dôvodov, mohol by podľa návrhu, vykonávať prácu len vtedy, ak by predložil dôkaz o negatívnom teste na COVID-19, vykonanom nie viac ako 72 hodín pred výkonom práce.

Zamestnávateľia by mali právo spracúvať zdravotné údaje týkajúce sa zaočkovania proti COVID-19 ich zamestnancov alebo zotavenia sa ich zamestnancov z COVID-19.

Ak by zamestnanec nespĺňal zákonné požiadavky, zamestnávateľ by mu predovšetkým musel ponúknuť tzv. rovnocennú prácu podľa pracovnej zmluvy, alebo ak to nie je možné, inú vhodnú prácu. Ak nie je k dispozícii vhodná práca alebo ju zamestnanec odmietol prijať, zamestnávateľ by nebol povinný vyplatiť zamestnancovi mzdu za obdobie, počas ktorého nemohol pracovať.

Novela by vyžadovala prechodné obdobie jedného mesiaca, aby sa zabezpečilo, že zamestnávateľia budú môcť prijať organizačné opatrenia a dať nezaočkovaným zamestnancom možnosť dať sa zaočkovať. Právo zamestnávateľa na spracovanie údajov zamestnancov by však nadobudlo účinnosť okamžite.

Navrhuje sa, aby ustanovenie nadobudlo účinnosť čo najskôr a zostalo v platnosti do 31. decembra 2022.

4.5 Francúzsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Od 15. júna 2021 sa môže dať zaočkovať každý, kto má 12 rokov a viac. Dospievajúci vo veku 12 až 17 rokov môžu byť očkovaní, ale len so súhlasom jedného z rodičov (alebo opatrovníkov).

Platnosť digitálnych COVID pasov

- od 15. decembra 2021:

Pravidlá pre „digitálny COVID certifikát“ sa menia len pre osoby staršie ako 65 rokov. Títo ľudia budú musieť dostať posilňovaciu dávku vakcíny, len čo na to budú mať nárok (t. j. 6 mesiacov po poslednej dávke) plus maximálne ďalšie 4 týždne. Po uplynutí tejto doby bude ich QR kód automaticky deaktivovaný.

- od 15. januára 2022:

Ľudia starší ako 18 rokov a do 65 rokov sa budú musieť preukázať posilňovacou dávkou vakcíny, aby im bol predĺžený COVID pas.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Od začiatku septembra 2021 je možná aplikácia posilňovacej dávky pre najcitlivejšie osoby a osoby vo veku 65 a viac rokov.

Od 6. októbra 2021 môžu túto posilňovaciu dávku dostať aj opatrovníci, ktorí sa o týchto zraniteľných ľudí starajú alebo ich sprevádzajú.

Od 27. novembra 2021 je posilňovacia vakcína otvorená pre všetkých dospelých. Má sa podať 5 mesiacov po poslednej injekcii vakcíny (Pfizer-BioNTech, Moderna alebo AstraZeneca) a 4 týždne po jednej injekcii vakcíny od Janssen.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Zatiaľ o tom nebolo rozhodnuté.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Nie sú zavedené vo Francúzsku.

Povinné očkovanie

Zatiaľ nebolo plošne zavedené. Diskusia o tejto otázke však zostáva dôležitá z dôvodu niekoľkých faktorov:

- počet prípadov nákazy COVID-19 naďalej rastie, pričom medzi 30. novembrom a 1. decembrom 2021 bolo zaznamenaných viac ako 41 000 nových prípadov za 24 hodín;
- 80 % hospitalizovaných nie je zaočkovaných;
- šesť miliónov ľudí nedostalo ani jednu dávku vakcíny.

Od 15. septembra 2021 je v platnosti povinné očkovanie pre všetkých, ktorí pracujú v kontakte so zraniteľnými ľuďmi. Týka sa to najmä:

- všetok personál (vrátane administratívy) nemocníc, lekársko-sociálnych zariadení (liečebných domovov dôchodcov, zariadení pre zdravotne postihnutých);
- pomocníci v domácnosti pracujúci s ľuďmi poberajúcimi sociálnu pomoc;
- personál zdravotníckych dopravných spoločností (sanitka a záchranná služba);
- osoby asistujúce lekárovi (asistentky, zubné asistentky)
- všetci študenti medicíny;
- profesionálni a dobrovoľní hasiči;
- personál pracovnej zdravotnej služby.¹³

Rovnako ako v Grécku a Taliansku zamestnávateľia nemôžu prepustiť ľudí, ktorí nie sú očkovaní, ale je možné pozastaviť ich výkon práce bez náhrady mzdy.¹⁴

4.6 Grécko

Dolná veková hranica pre očkovanie

V Grécku boli od júla 2021 schválené mRNA vakcíny na podávanie dospievajúcim vo veku 12-17 rokov. Podľa súčasnej vlády budú mRNA vakcíny dostupné pre vek 5-12 rokov do konca decembra 2021.

¹³ Zoznam kategórií osôb (vo francúzštine), pre ktorých je povinné očkovanie sa nachádza tu: <https://www.gouvernement.fr/info-coronavirus/vaccins> [cit. 03.12.2021]

¹⁴ Walter, J.D.: Mandatory COVID vaccines: A controversy across Europe, Deutsche Welle, 6.11. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.dw.com/en/mandatory-covid-vaccines-a-controversy-across-europe/a-59742720> [cit. 29.11.2021]

Platnosť digitálnych COVID pasov

Po 13. decembri bude platnosť digitálneho COVID certifikátu obmedzená na 7 mesiacov len pre osoby vo veku 60 rokov a viac.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Posilňovacia tretia dávka bola prvýkrát schválená 14. septembra 2021 pre občanov so zníženou imunitou a pre tých, ktorí boli očkovaní pred viac ako 6 mesiacmi. Nedávno bola posilňovacia dávka schválená pre všetkých ľudí, ktorí boli očkovaní pred 3 mesiacmi, respektíve pred 2 mesiacmi pre jednodávkové vakcíny.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

V Grécku v súčasnosti neexistujú žiadne predpisy obmedzujúce dĺžku platnosti osvedčenia o posilňovacej dávke, avšak vláda sleduje európsky vývoj v tejto otázke s cieľom implementácie príslušných predpisov.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Pre plne zaočkovaných mladých ľudí vo veku 18 až 25 rokov grécka vláda zaviedla kreditný poukaz v hodnote 150 EUR, ktorý bolo možné minúť len na cestovné náklady a/alebo kultúrne aktivity. Ďalšou motiváciou bol mobilný dátový balík 50 GB pre mladistvých vo veku 15-17 rokov. Napokon, od 1. januára 2022 sa neuplatňuje špeciálny poplatok za mobilné telefóny a dáta pre osoby mladšie ako 29 rokov.

Pre všetky vekové kategórie je vstup do reštaurácií, barov, kín, koncertných sál, múzeí, telocviční povolený len osobám s očkovacím certifikátom.

Pre zamestnancov verejného a súkromného sektora je povinnosť 2x týždenne preukazovať sa negatívnym antigénovým alebo PCR testom (ak nie sú plne zaočkovaní). Náklady na antigénový test (nie viac ako 10 EUR) si musia hrať sami. Nepredloženie a nezaznamenanie výsledku testu vedie k pokute 300 EUR.

Povinné očkovanie

V Grécku bolo zavedené povinné očkovanie pre vybrané skupiny obyvateľstva.

Ochrana verejného zdravia je ústavne založená na všeobecnej povinnosti štátu „staráť sa o zdravie občanov“ podľa článku 21 ods. 3 Helénskej ústavy a článku 4 ods. 5, podľa ktorého „všetci grécki občania prispievajú nediskriminačným spôsobom k verejnej záťaži v závislosti od svojich silných stránok“. Na základe týchto ústavných ustanovení boli prijaté rešpektované zákony o povinnom očkovaní.

Regulačný rámec je daný ministerským rozhodnutím (vládný vestník 5026/B/29-10-2021) a ministerským rozhodnutím (vládný vestník 3959/B/27-08-2021). Ustanovenia sa vzťahujú na všetky osoby podliehajúce povinnému očkovaniu, ako je definované v článku 206 zákona 4820/2021.

Predmetom tejto povinnosti sú nasledovné skupiny obyvateľstva (s uplatnenými špecifickými výnimkami):

1. všetok lekársky, zdravotnícky, ošetrovateľský, administratívny a podporný personál všetkých súkromných, verejných a obecných zariadení starostlivosti o seniorov a/alebo zdravotne znevýhodnených (diagnostické a rehabilitačné centrá, kliniky, nemocnice, štruktúry primárnej starostlivosti a Národná organizácia verejného zdravotníctva) a všetci pracovníci Národného pohotovostného centra;
2. občania vo veku 60 rokov a starší.

Skupiny uvedené vyššie pod bodom 1 mali povinnosť zaočkovať sa do 16. augusta 2021 - pre personál na oddeleniach starostlivosti, respektíve do 1. septembra 2021 - pre všetkých zdravotníckych pracovníkov. Pre skupiny pod bodom 2 nebol stanovený konečný termín.

Sankcie sú nasledovné:

1. Pre zamestnancov, uvedených vyššie pod bodom 1 platí, že zamestnávateľ je povinný suspendovať zamestnanca, ktorý si nesplní povinnosť zaočkovať sa, bez náhrady mzdy, na obdobie, počas ktorého zamestnanec neposkytuje prácu z dôvodu aplikácie zákona. Zamestnávateľ má právo nahradiť tých pracovníkov, ktorí budú suspendovaní. Zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva zamestnancov, ktorí mali byť očkovaní alebo mať zdravotné potvrdenie a nemajú ho, sa uloží správna pokuta 10 000 EUR za každý priestupok najviac do výšky 50 000 EUR. V prípade opakovaného porušenia bude správna pokuta 20 000 EUR za jeden priestupok a môže dosiahnuť až 200 000 EUR.
2. Občanom uvedeným v bode 2, nespĺňajúcim si zákonom uloženú povinnosť, bude uložená správna pokuta vo výške 100 EUR mesačne na základe zákona č. 4865/2021. Podľa jeho ustanovení sa suma za pokuty, vybrané od neočkovaných občanov starších ako 60 rokov, použije na posilnenie Národnej zdravotnej služby.

4.7 Holandsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

V Holandsku sa vakcína v súčasnosti podáva od veku 12 rokov. Dutch Health Council nedávno odporučil podávať vakcínu deťom vo veku od 5 do 11 rokov so zvýšeným zdravotným rizikom.

Platnosť digitálnych COVID pasov

V Holandsku môže osoba získať COVID certifikát, ak:

- je plne zaočkovaná;
- prekonala infekciu koronavírusom (pozitívny test na koronavírus pred 11 až 180 dňami);
- mala negatívny test na koronavírus.

COVID certifikát nemá maximálnu platnosť.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Od 19. novembra 2021 sú všetci vo veku 80 a viac rokov pozvaní na preočkovanie treťou (posilňujúcou) dávkou. Cieľom je, aby do konca roka dostalo posilňovacie očkovanie čo najviac seniorov. Obyvatelia opatrovateľských domovov vo veku 18 a viac rokov tiež dostávajú posilňovacie očkovanie, ako aj zdravotnícki pracovníci a pracovníci sociálnej podpory, ktorí pracujú priamo s pacientmi a klientmi. Od 3. decembra 2021 budú ľudom s Downovým syndrómom tiež zasielané pozvánky na preočkovanie. Po tom, čo tieto skupiny dostanú posilňovacie očkovanie, budú pozvánky zaslané všetkým mladším ako 60 rokov, v zostupnom poradí podľa veku.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Pre aktivity v rámci územia Holandska nie je momentálne potrebná posilňovacia dávka. V súčasnosti neexistujú žiadne náznaky, že by sa takáto požiadavka v blízkej budúcnosti presadila.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Neboli zavedené žiadne štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva.

Povinné očkovanie

V Holandsku nie je zavedené povinné očkovanie.

4.8 Chorvátsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Očkovanie proti SARS-CoV-2 je dobrovoľné. Vakcína proti COVID-19 vyrobená spoločnosťami BioNTech a Pfizer (Comirnaty) je schválená aj na použitie u detí vo veku 12-15 rokov.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Digitálny certifikát EÚ o očkovaní proti COVID môžu získať osoby, ktoré boli zaočkované oboma dávkami vakcíny COVID-19 (Pfizer, Moderna, AstraZeneca) a osoby, ktoré boli zaočkované dvoma dávkami rôznych vakcín (napr. osoba dostala prvú dávku AstraZeneca a druhú dávku Pfizeru). V oboch prípadoch bude certifikát platný 365 dní odo dňa očkovania druhou dávkou.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

S prihliadnutím na špecifiká zdravotného stavu, ale aj rodinného a pracovného prostredia, ktoré môžu byť dôležité pri rozhodovaní o posilňujúcom očkovaní, môžu byť po konzultácii s lekárom očkované všetky osoby vo veku 18 rokov a staršie, minimálne 6 mesiacov po ukončení základného očkovania. Ľudia, ktorí prekonali COVID-19 a ktorí začali a ukončili základné očkovanie po ochorení, nepotrebujú tretiu dávku.

Povinné očkovanie

Povinné očkovanie proti COVID-19 nie je v Chorvátsku zavedené.

4.9 Írsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

V Írsku sú v súčasnosti najmladšou vekovou skupinou oprávnenou na očkovanie 12-roční.

V týždni od 6. 12. 2021 však Národná poradná rada pre imunizáciu schválila vakcíny pre deti vo veku 5 až 11 rokov. Zatiaľ čo niektoré deti v tejto vekovej skupine môžu dostať vakcíny v decembri 2021, očakáva sa, že úplné zavedenie vakcín pre deti vo veku 5-11 rokov sa začne v januári 2022.

Platnosť digitálnych COVID pasov

V Írsku sú digitálne COVID certifikáty EÚ k dispozícii pre plne zaočkovaných. To znamená, že po jednej dávke, ak ide o jednodávkovú vakcínu a po druhej dávke, ak ide o dvojdávkovú vakcínu, konkrétne:

- 7 dní po druhej dávke Pfizer-BioNTech
- 15 dní po druhej dávke AstraZeneca
- 14 dní po druhej dávke Moderny
- 14 dní po vakcíne Janssen – ide o jednodávkovú vakcínu.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Posilňovací program sa začal s určitými skupinami obyvateľov v septembri 2021 a stále prebieha. Aktuálne vakcinované skupiny sú:

- ľudia 50 rokov alebo viac
- zdravotnícki pracovníci v prvej línii
- obyvatelia domovov dôchodcov alebo zariadení pre dlhodobo chorých
- ľudia vo veku od 16 do 49 rokov so základným ochorením.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Digitálny COVID pas EÚ nemá zatiaľ dobu expirácie.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Neposkytujú sa žiadne finančné, ani iné stimuly zo strany štátu na povzbudenie obyvateľov k očkovaniu.

Povinné očkovanie

Povinné očkovanie v Írsku nie je zavedené.

4.10 Litva

Dolná veková hranica pre očkovanie

Podľa nedávnych vládnych rozhodnutí sa zavedenie vakcíny proti ochoreniu COVID-19 pre deti vo veku 5 až 11 rokov plánuje začať 15. až 16. decembra 2021, keď budú vakcíny doručené do očkovacích zdravotníckych zariadení.

Doteraz boli očkované iba deti vo veku 12 rokov.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Národný digitálny COVID certifikát bude od 28. decembra 2021 platný sedem mesiacov (210 dní) po druhej dávke (alebo prvej pre tých, ktorí sú očkovaní vakcínou Janssen). Po tomto období si ľudia budú musieť urobiť test na protilátky. Ak majú dostatok protilátok, ich COVID certifikáty sa predĺžia o 60 dní.

Ak sú protilátky príliš nízke, obyvatelia Litvy budú musieť byť preočkovaní, aby získali znovu COVID certifikát.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Aplikácia posilňovacej tretej dávky sa začala začiatkom septembra 2021. V prvom rade bola zamestnancom zdravotníckych zariadení a pacientom podaná posilňovacia dávka vakcíny Comirnaty od BioNTech-Pfizer najmenej 180 dní po podaní poslednej dávky vakcíny.

Od polovice októbra 2021 podľa príslušnej vyhlášky podpísanej ministrom zdravotníctva mali všetci ľudia vo veku 18 rokov a starší nárok na posilňovaciu dávku vakcíny Comirnaty od BioNTech-Pfizer najmenej 180 dní po poslednej dávky vakcíny.

Od polovice novembra 2021 mali všetci ľudia vo veku 18 a viac rokov nárok na posilňovaciu dávku vakcíny BioNTech-Pfizer Comirnaty najmenej 120 dní po podaní poslednej dávky vakcíny.

V súčasnosti (k 12. 12. 2021) dostalo posilňovaciu tretiu dávku 15,7 percenta celej populácie v Litve.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Zatiaľ nie je stanovená platnosť národného osvedčenia po podaní posilňovacej dávky (t. j. bude platiť minimálne 7 mesiacov, resp. do príslušných úprav právneho predpisu).

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Dňa 22. októbra 2021 vstúpili do platnosti príslušné novely zákona, ktoré v Litve zaviedli bonusy pre seniorov vo veku 75 a viac rokov. Podľa tohto zákona táto skupina osôb dostane 100-eurové platby po očkovaní alebo preočkovaní.

Povinné očkovanie

Zatiaľ nie je zavedené povinné očkovanie v Litovskej republike.

4.11 Lotyšsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Vakcíny proti COVID-19 sa podávajú od veku 12 rokov.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Očkovací preukaz momentálne nemá dátum expirácie. Platí od druhej dávky pre vakcíny vyžadujúce dve dávky alebo od prvej dávky v prípade jednodávkových vakcín.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Od 15. septembra 2021 boli podávané prvé posilňujúce dávky ľuďom s výrazne oslabeným imunitným systémom, ktorým základné očkovanie už neposkytuje primeranú ochranu.

Momentálne od 4. novembra 2021 je pre všetkých dospelých k dispozícii dodatočná dávka vakcíny alebo posilňovacia vakcinácia:

- 8 týždňov po podaní jednorazovej dávky vakcíny Janssen
- 6 mesiacov po ukončení imunizačného cyklu dvomi dávkami vakcíny (Pfizer-BioNTech "Comirnaty", Moderna "Spikevax")
- 5 mesiacov po ukončení imunizačného cyklu s AstraZeneca Vaxzevria.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Vzhľadom na to, že seniori sú rizikovou skupinou, od 1. novembra 2021 do 31. marca 2022 bude vyplácaná dávka vo výške 20 eur mesačne každej osobe žijúcej v Lotyšsku, ktorá do konca tohto roka dovŕšila vek 60 rokov a ukončila celý priebeh očkovania proti infekcii Covid-19. Z ministerstva zdravotníctva zazneli aj výzvy, aby zamestnávateľia podporili očkovanie zamestnancov rôznymi bonusmi.

Povinné očkovanie

V Lotyšsku nie je v platnosti povinné očkovanie proti COVID-19. Povinné očkovanie proti COVID-19 však platí len pre určité profesie/skupiny.

Právny základom pre povinné očkovanie vybraných skupín obyvateľstva sú nasledujúce právne normy:

- zákon o riadení šírenia infekcie COVID-19¹⁵
- vyhláška vlády č. 720 „Vyhlásenie mimoriadnej situácie“¹⁶

Podľa vládnej vyhlášky č. 720 môžu od 15. novembra 2021 zamestnanci a úradníci orgánov štátnej správy a samosprávy (vrátane kapitálových spoločností) vykonávať svoje pracovné povinnosti len s potvrdením o očkovaní, alebo prekonaní ochorenia. Od 15. decembra 2021 budú aj ostatní zamestnanci vrátane dobrovoľníkov a osôb s externými zmluvami o poskytovaní služieb a ktorí vykonávajú pracovné povinnosti na svojom pracovisku, potrebovať potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní COVID-19. Existuje však výnimka, ak osoba má objektívny zdravotný dôvod odložiť očkovanie proti COVID-19.

Zákon o riadení šírenia infekcie COVID-19

Kapitola II.

Epidemiologická bezpečnosť v pracovnom prostredí [4. november 2021]

§ 7.2 (1) Zamestnávateľ je povinný organizovať prácu v súlade s epidemiologickými bezpečnostnými opatreniami ustanovenými kabinetom vrátane požiadaviek na potrebu mať interoperabilné potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní (ďalej len "potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní") pre plnenie pracovných (kancelárskych, služobných) povinností.

(2) Za zamestnávateľa sa v zmysle tejto hlavy považuje orgán verejnej moci alebo úradník, ktorý do funkcie vymenúva úradníkov uvedených v § 7 ods. 3 tohto zákona.

[4. november 2021]

§ 7.3 (1) Zamestnávateľ určí úrady alebo kategórie zamestnancov (úradníkov), na ktoré sa vzťahujú požiadavky a podmienky právnych predpisov o potrebe potvrdenia o očkovaní alebo prekonaní ochorenia, a informuje o tom zamestnancov (úradníkov). Zamestnanci (úradníci) sú povinní informovať zamestnávateľa o existencii potvrdenia o očkovaní alebo prekonaní ochorenia a predložiť zamestnávateľovi vyššie uvedené potvrdenie podľa postupov v ňom stanovených.

(2) Ak zamestnanec (úradník) nezískal potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní ochorenia, ktoré je potrebné na plnenie pracovných (kancelárskych, služobných) povinností, je to dostatočným dôvodom na to, aby sa zamestnávateľ domnieval, že príslušná osoba nie je na danú prácu spôsobilá.

¹⁵ Law on the Management of the Spread of COVID-19 Infection. Dostupné na internete (v angličtine):

<https://likumi.lv/ta/en/en/id/315278-law-on-the-management-of-the-spread-of-covid-19-infection> [cit. 02.12. 2021]

¹⁶ Cabinet Order No. 720 adopted 9 October 2021 Regarding Declaration of the Emergency Situation. Dostupné na internete (v angličtine): <https://likumi.lv/ta/en/en/id/326729-regarding-declaration-of-the-emergency-situation> [cit. 02.12. 2021]

(3) Ak zamestnávateľ nemôže preložiť zamestnanca (úradníka) na inú vhodnú prácu alebo zabezpečiť plnenie jeho pracovných (kancelárskych, služobných) povinností na diaľku pre požiadavky ustanovené právnymi predpismi, resp. z iných objektívnych dôvodov, má zamestnávateľ právo až do momentu, keď zamestnanec (úradník) získa potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní, prerušiť jeho pracovný pomer alebo uložiť zavinením zamestnanca dovolenku bez vyplatenia pracovnej odmeny za obdobie prerušenia činnosti. Zamestnávateľ, okrem zamestnávateľa vo verejnej správe, má právo na zadržanie odmeny za prácu po dobu prerušenia. Prerušiť zamestnancovi (úradníkovi) prácu na dobu dlhšiu ako tri mesiace je zakázané.

(4) Ak po uplynutí maximálnej doby prerušenia alebo po prestávke v dôsledku zavinenia zamestnanca, ktorá trvá dlhšie ako tri mesiace, zamestnanec (úradník) bez objektívneho oprávneného dôvodu nezíska potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní, zamestnávateľ má právo s ním bezodkladne ukončiť pracovný (služobný) pomer s vyplatením odstupného vo výške jednej mesačnej pracovnej odmeny (mesačnej mzdy), ak je však pre zamestnanca určená mzda podľa množstva vykonanej práce, tak vo výške priemernej mzdy za jeden mesiac.

(5) Zamestnanec, ktorý nezískal potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní ochorenia, je oprávnený dať výpoveď z pracovného pomeru bez dodržania lehoty uvedenej v § 100 ods. 1 Zákonníka práce. Zamestnanec, ktorý nezískal potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní, je oprávnený bezodkladne ukončiť služobný pomer.

(6) Ak vojak národných ozbrojených síl nezískal potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní bez objektívneho oprávneného dôvodu, minister obrany alebo ním poverený veliteľ môže s vojakom predčasne vypovedať zmluvu o výkone povolania podľa noriem zákona o vojenskej službe. S civilným zamestnancom v služobnom pomere v ozbrojených silách, ktorý nezískal potvrdenie o očkovaní alebo prekonaní bez objektívneho opodstatneného dôvodu, sa skončí služobný pomer podľa tohto odseku.

(7) Zamestnávateľovi sa zakazuje skončiť pracovný (služobný) pomer podľa odseku štyri tohto paragrafu s tehotnou ženou, ako aj so ženou v období po pôrode až do jedného roka, ak žena dojčí dieťa - počas celého obdobia dojčenia, nie však dlhšie ako do dvoch rokov veku dieťaťa. Ak tehotnú ženu, ženu v období po pôrode do jedného roka, alebo ak žena dojčí dieťa - počas celého obdobia dojčenia, najdlhšie do dvoch rokov veku dieťaťa, nemožno preložiť na inú vhodnú prácu podľa tretieho odseku tohto paragrafu, je zamestnávateľ povinný dočasne poskytnúť takejto zamestnankyni (úradníčke) dovolenku. Doterajší priemerný zárobok sa zamestnankyni (úradníčke) počas tejto dovolenky ponechá.

(8) Výnimky vo vzťahu k požiadavke na existenciu potvrdenia o očkovaní alebo prekonaní na plnenie pracovných (kancelárskych, služobných) povinností vo vzťahu k zdraviu osoby určí kabinet.

[4. november 2021]

§ 7.4 Na zamedzenie šírenia nákazy COVID-19 na pracovisku zamestnávateľ zabezpečí zamestnancom možnosť práce na diaľku, ak to povaha práce umožňuje. Ak sa na pracovisku vykonáva práca na mieste,

zamestnávateľ je povinný určiť opatrenia na zamedzenie šírenia nákazy COVID-19 na pracoviskách, určiť osobu, ktorá bude zodpovedná za zavedenie takýchto opatrení, a tiež poskytnúť zamestnancom potrebné osobné ochranné pracovné prostriedky. Zamestnávateľ má povinnosť informovať zamestnancov o opatreniach zavedených na pracovisku na zamedzenie šírenia nákazy COVID-19.

4.12 Maďarsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Vakcína proti COVID je momentálne dostupná v Maďarsku od 12 rokov. Vláda a zdravotnícke orgány skúmajú možnosť aplikácie vakcíny od veku 5 rokov. Rozhodnutie sa očakáva do konca roka 2021.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Podľa nariadenia vlády č.60/2021 (II. 12.)¹⁷ neexistuje dátum expirácie národnej imunitnej karty tých, ktorí dostali vakcínu. Osvedčenie tých, ktorí prekonali ochorenie, je platné 6 mesiacov.

Certifikát imunity je možné získať aj absolvovaním testov na látky (napr. sérologického, IgG testu): certifikát je platný 4 mesiace.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Maďarsko bolo prvou krajinou v Európe, ktorá od 1. augusta 2021 povolila aplikáciu tretej vakcíny proti koronavírusu.

Na 3. dávku očkovania si v súčasnosti môže rezervovať termín len tá osoba, ktorá

- má viac ako 18 rokov
- absolvovala obe očkovania v Maďarsku
- je najmenej 4 mesiace po druhom očkovaní.

Tretia dávka očkovania sa odporúča najmä starším ľuďom, ľuďom s chronickými ochoreniami a pacientom s oslabenou imunitou.

Posilňujúca tretia očkovačská dávka je povinná pre zdravotníckych pracovníkov a niektorých štátnych zamestnancov. Podľa nariadenia vlády č. 637/2021. (XI. 18.) musí zdravotnícky pracovník dostať tretiu dávku (posilňovaciu dávku) do 10. decembra 2021.

¹⁷ Government Decree 60/2021 (12 February) on certifying immunity to coronavirus. Dostupné na internete (v angličtine): https://njt.hu/translation/12021R0060K_20210809_FIN.PDF [cit. 02.12.2021]

Podľa nariadenia vlády č. 634/2021. (XI. 18.) musí osoba zamestnaná na úrade predsedu vlády dostať tretiu posilňujúcu dávku vakcíny do 5. decembra 2021.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Keďže nie je stanovená expiračná doba očkovacieho certifikátu, tretím očkovaním sa dátum platnosti nemení, preukaz je platný bez expirácie.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

V Maďarsku neexistuje žiadna finančná motivácia zo strany štátu na očkovanie, existujú však týždne očkovacích kampaní, kedy je možné zaočkovať sa bez predbežnej registrácie.

Povinné očkovanie

V Maďarsku bolo zavedené povinné očkovanie vybraných kategórií obyvateľstva.

Pravidlá pre zdravotníckych pracovníkov

Podľa nariadenia vlády č. 449/2021. (VII. 29.) je očkovanie proti COVID-19 a posilňovacie očkovanie pre zdravotníckych pracovníkov povinné.

Každý, kto nebol očkovaný pred účinnosťou tejto vyhlášky, musí dostať prvé očkovanie do 15. septembra 2021. Od tejto povinnosti je oslobodený ten, kto má kontraindikácie zo zdravotných dôvodov a preukáže to lekárske potvrdením. Toto lekárske potvrdenie musí predložiť do piatich dní.

Zamestnanci, ktorí neboli očkovaní v uvedenom termíne, sú zamestnávateľom vyzvaní vykonať očkovanie do 15 dní odo dňa oznámenia.

Pracovný pomer zamestnanca sa okamžite skončí prerušením alebo výpoveďou, ak

- sa zamestnanec nedal zaočkovať do 15 dní odo dňa vyzvania, alebo
- zamestnanec nedoložil lekárske potvrdenie o kontraindikácii.

V prípade skončenia pracovného pomeru z tohto dôvodu zamestnancovi neprináleží žiadna výpovedná lehota a neprináleží mu ani odstupné.

Od 15. 12. 2021 nemožno zamestnať nového zamestnanca, ktorý nemá očkovanie ani potvrdenie o kontraindikácii.

Pravidlá pre zamestnancov inštitúcií štátnej správy a samosprávy

Podľa nariadenia vlády č. 599/2021. (X. 28.), očkovanie proti COVID19 a preočkovanie je povinné pre zamestnancov, ktorí pracujú pre

- vzdelávacie inštitúcie a vysoké školy,
- inštitúcie odbornej prípravy,
- kultúrne inštitúcie,
- ozbrojené sily a orgány činné v trestnom konaní,
- sociálne ústavy poskytujúce pobytovú starostlivosť,
- inštitúcie starostlivosti o deti alebo ochranu detí,
- verejnú správu
- národnú daňovú a colnú správu.

Od tejto povinnosti je oslobodený každý, kto je zo zdravotných dôvodov kontraindikovaný a preukáže to lekársym potvrdením. Toto lekárske potvrdenie musí predložiť do piatich dní.

Na zamestnancov obce (samosprávy) sa vzťahuje táto povinnosť, len v prípade, ak o tom rozhodne starosta obce.

Kto z uvedených kategórií zamestnancov nebol očkovaný pred účinnosťou tejto vyhlášky a pri výkone svojej práce sa pravidelne stretáva s klientmi, musí byť prvý raz zaočkovaný do 15. decembra 2021, v inom prípade do 31. januára 2022.

Zamestnanci, ktorí neboli očkovaní v uvedenom termíne, sú zamestnávateľom vyzvaní vykonať očkovanie do 15 dní odo dňa oznámenia.

Ak sa zamestnanec v určenom termíne nezaočkoval alebo nepredložil lekársky posudok o kontraindikácii, zamestnávateľ mu nariadi pracovné voľno bez náhrady mzdy na rok. Ak zamestnanec do jedného roka nepreukáže, že sa očkoval, zamestnávateľ môže so zamestnancom okamžite skončiť pracovný pomer výpoveďou.

Od 15.12.2021 nemožno zamestnať nového zamestnanca, ktorý nemá očkovanie ani potvrdenie o kontraindikácii.

Podľa nového pravidla (nariadenie vlády č. 638/2021. (XI.18.) je povinné očkovanie do 15. januára 2022 aj pre zamestnancov prokuratúry.

V Maďarsku môžu spoločnosti od 1. novembra 2021 zo zákona zaviesť pre svojich zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje Zákonník práce, povinné očkovanie.

Podľa nariadenia vlády č. 598/2021. (X. 28.) zamestnávateľ určí lehotu na očkovanie, ktorú oznámi zamestnancovi elektronickou alebo papierovou formou.

Zamestnanec, ktorý je zo zdravotných dôvodov kontraindikovaný na očkovanie a ktorý má o tom lekárske potvrdenie, nie je povinný sa očkovať.

Ak sa zamestnanec v určenom termíne nezaočkoval alebo nepredložil lekársky posudok o kontraindikácii, zamestnávateľ mu nariadi pracovné voľno bez náhrady mzdy na rok. Ak zamestnanec do jedného roka nepreukáže, že sa zaočkoval, zamestnávateľ môže so zamestnancom okamžite skončiť pracovný pomer výpoveďou.

Posilňujúce tretie očkovanie je povinné pre zdravotníckych pracovníkov a niektorých štátnych zamestnancov.

- Podľa nariadenia vlády č. 637/2021. (XI. 18.) musí zdravotnícky pracovník dostať tretiu dávku (posilňovaciu dávku) do 10. decembra 2021.
- Podľa nariadenia vlády č. 634/2021. (XI. 18.) musí osoba zamestnaná na úrade predsedu vlády dostať tretiu (posilňujúcu) dávku do 5. decembra 2021.

4.13 Nemecko

Povinné očkovanie

Dolná komora nemeckého parlamentu (Spolkový snem) v piatok 10. 12. 2021 schválila povinné očkovanie proti COVID-19 pre zdravotnícky personál. Zamestnanci nemocníc, ošetrovateľských domovov či iných medicínskych zariadení vrátane ambulancií lekárov tak budú musieť do 15. marca 2022 predložiť potvrdenie o vakcinácii proti COVID-19 alebo o prekonaní tohto ochorenia. Výnimky budú platiť len pre tých, čo sa nemôžu dať zaočkovať zo zdravotných dôvodov.

V ten istý deň popoludní na mimoriadnom zasadnutí návrh schválili v zrýchlennom konaní i zákonodarcovia hornej komory (Spolkovej rady).

Ďalší návrh zákona týkajúci sa povinného očkovania – tentoraz však pre všetkých obyvateľov Nemecka – sa aktuálne pripravuje a parlament by o ňom mohol rokovať v januári 2022.¹⁸

¹⁸ Nemecká Spolková rada schválila povinné očkovanie zdravotníkov. TASR, 10. decembra 2021. Dostupné na internete: <https://svet.sme.sk/c/22801193/nemecky-spolkovy-snem-schvalil-povinne-ockovanie-zdravotnikov.html> [cit. 13.12.2021]

4.14 Poľsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

V Poľsku sa vakcína proti COVID-19 podáva od 12 rokov. Očkovanie detí vo veku 5 až 11 rokov sa začne 13. decembra 2021.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Digitálny COVID certifikát je aktuálne platný 1 rok po druhej dávke vakcíny (pre dvoj dávkové vakcíny) alebo po jednorazovej dávke (pri jednodávkových vakcínach).

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Od 2. novembra 2021 môžu všetci ľudia vo veku 18 – 49 rokov dostať posilňovaciu dávku vakcíny 6 mesiacov po úplnom zaočkovaní. Ľudia vo veku 50+ môžu dostať posilňovaciu dávku po 5 mesiacoch.

Posilňovacia (dodatočná) vakcinácia sa odporúča u imunokompromitovaných skupín pacientov, ktorí majú 12 rokov alebo viac a dostali kompletnú očkovaciu schému. Dodatočná dávka sa podáva v indikovaných skupinách s odstupom najmenej 28 dní po ukončení základného očkovania.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Platnosť digitálnych COVID certifikátov sa po posilňovacej dávke predlžuje o ďalších 12 mesiacov.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosť obyvateľstva

Národná lotéria Národného imunizačného programu je jednou z foriem stimulov pre očkovanie proti COVID-19 a je otvorená pre jednotlivcov, ktorí majú 18 rokov alebo viac, absolvovali celý postup očkovania proti COVID-19 a zaregistrovali sa do lotérie medzi 1. júlom 2021 a 30. septembrom 2021. Existujú 4 šance na výhru (okamžitá cena, týždenná cena, mesačná cena a konečná cena).

Na účasť v lotérii nie sú oprávnení členovia a osoby zamestnané v nasledujúcich orgánoch a útvaroch: Kancelária predsedu vlády, Ministerstvo zdravotníctva, Ministerstvo národnej obrany, Ministerstvo vnútra a správy, Ministerstvo financií, Národný fond zdravia, eHealth Stredisko (CEZ), Hlavný hygienický dozor, Úrad pre registráciu liečiv, zdravotníckych pomôcok a biocídnych výrobkov, Stredisko bezpečnosti vlády, Štátny zdravotný ústav, Lekárska rada predsedu vlády, Očkovací tím Ministerstva zdravotníctva, Agentúra pre hodnotenie a tarifikáciu zdravotníckych technológií, Vládna agentúra pre

strategické rezervy, ako aj najbližší rodinní príslušníci zamestnancov ministerstva zdravotníctva.

Celková hodnota výherného fondu prideleného organizátorom na ceny je 21 989 280 PLN (cca 4 784 230 EUR).

Okrem toho vláda v rámci Národného imunizačného programu vypisuje pre samosprávy súťaže, kde môžu získať obce peniaze.

Existujú 3 súťaže:

1. Rastúca imunita,
2. Najodolnejšia obec,
3. Výhra pre obec s potrebnou vakcináciou.

1. Súťaž Rastúca imunita odmeňovala obce, ktoré dosiahnu najvyšší nárast zaočkovanosti svojich obyvateľov v období od 1. augusta do 31. októbra 2021. Celkový cenový fond súťaže je viac ako 500 mil. PLN (cca 108 785 518 EUR). Do súťaže sa môžu zapojiť obce zo všetkých krajov v krajine okrem miest so župnými právami. Samosprávy môžu vyhrať atraktívne ceny:

- 1. miesto: 1 000 000 PLN (cca 217 571 EUR);
- 2. miesto: 500 000 PLN (cca 108 785 EUR);
- 3. miesto: 250 000 PLN (cca 54 392 EUR).

2. Súťaž Najodolnejšia obec pozostáva z dvoch prvkov. Ide o súťaž pre obce – podľa počtu obyvateľov a celoštátnu súťaž.

Prvok 1 - súťaž pre obce v troch kategóriách (podľa počtu obyvateľov):

- malé obce: určené obciam do 30 tisíc obyvateľov. Obec s najvyšším percentom zaočkovaných obyvateľov v každej z bývalých 49 provincií má šancu vyhrať až 1 milión PLN (cca 217 571 EUR);
- stredné obce: určené obciam s 30 – 100 tisíc obyvateľmi. 3 obce v Poľsku s najvyšším percentom zaočkovaných obyvateľov môžu vyhrať 1 milión PLN (cca 217 571 EUR);
- veľké obce: určené obciam nad 100 tisíc obyvateľov. Cena je 1 milión PLN (cca 217 571 EUR) pre obec s najvyšším percentom zaočkovaných obyvateľov v Poľsku. Víťazmi každej kategórie sa môžu stať len tie obce, v ktorých úroveň zaočkovanosti obyvateľov dosiahne minimálne 50 percent.

Prvok 2 - celoštátna súťaž pre obce. Súťaž sa týka všetkých obcí v Poľsku. Obec s najvyšším percentom zaočkovaných obyvateľov v Poľsku vyhrá 2 milióny PLN (cca 435 142 EUR).

Stimuly pre zamestnancov pripravujú aj súkromné spoločnosti v podobe peňažných odmien (300 – 500 PLN, čo je cca 65 – 108 EUR), či dňa voľna pri príležitosti očkovania.

3. Výhra pre obec s potrebnou vakcináciou – prvých 500 obcí v Poľsku, v ktorých úroveň zaočkovaných obyvateľov dosiahne minimálne 67 %, vyhráva 100 tisíc PLN (cca 21 757 EUR). Súťaž končí, keď 500 obcí dosiahne 67 percent zaočkovaných obyvateľov alebo 31. decembra 2021. Zaočkovaná osoba je obyvateľ danej obce, ktorý má za sebou kompletne očkovanie.

Povinné očkovanie

Nie, očkovanie nie je povinné. Od 1. marca 2022 sa však povinné očkovanie bude týkať nasledujúcich profesijných skupín: učitelia, uniformované zložky, zdravotnícke služby. Kto nebude očkovaný, nebude môcť pracovať.

4.15 Portugalsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Dolnou hranicou pre očkovanie proti COVID-19 je 12 rokov.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Platnosť COVID certifikátu je 180 dní od jeho vydania.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Od októbra 2021 je tretia vakcína určená pre ľudí vo veku 65 a viac rokov a v tejto vekovej skupine sú prioritou ľudia vo veku 80 a viac rokov a ľudia, ktorí žijú v domovoch seniorov a zariadeniach siete kontinuálnej starostlivosti a iných podobných zariadení.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Štátne stimuly v tejto oblasti neboli zavedené.

Povinné očkovanie

V Portugalsku neexistuje povinné očkovanie proti COVID-19. Portugalsko bolo jednou z prvých krajín na svete, kde bolo zaočkovaných 85 % populácie. Od veku 50 rokov percento zaočkovaných ľudí dosiahlo približne 100 % ako uvádza Generálne riaditeľstvo pre zdravie Portugalska (DGS). Do dnešného dňa sa o povinnom očkovaní neuvažuje.

4.16 Rakúsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Spolkový minister sociálnych vecí, zdravotníctva a ochrany spotrebiteľa odporúča očkovanie detí vo veku 5 a viac rokov (dva vpichy vakcínou BioNTech/Pfizer). Deťom vo veku 5 až 11 rokov sa podáva znížené množstvo vakcíny.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Digitálny COVID pas po druhej dávke platí na preukázanie nízkeho epidemiologického rizika 270 dní. Očkovanie jednodávkovou vakcínou je tiež platné 270 dní.

Tretia dávka je možná po 4 mesiacoch a odporúča sa najneskôr do 6 mesiacov po druhej dávke. Po preočkovaní (t. j. tretej dávke) sa predpokladá ochrana pred infekciou počas 9 až 12 mesiacov.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Zo začiatku sa posilňovacie dávky podávali 6 mesiacov po druhej dávke očkovania. V novembri 2021 boli spustené posilňovacie dávky pre všetkých, ktorí boli prvýkrát (alebo druhýkrát) očkovaní pred štyrmi mesiacmi.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Po posilňovacej dávke sa predpokladá ochrana pred infekciou počas 9 až 12 mesiacov. Zákon/predpis však zatiaľ nebol novelizovaný.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Medzi najznámejšie iniciatívy na podporu očkovania patria:

Rakúska vysielacia spoločnosť (ORF) spustila 21. novembra 2021 **očkovaciu lotériu** pod mottom „Wer impft, gewinnt“. Do lotérie sa môžu zaregistrovať všetci ľudia vo veku 18 a viac rokov, ktorí boli očkovaní (prvou, druhou alebo treťou dávkou) v období od 1. októbra do 20. decembra 2021. Výherci asi 1000 cien (napr. montovaný dom a elektromobil) budú vyžrebovaní 24. decembra 2021.

Na regionálnej úrovni spustili očkovacie lotérie tri kraje. Napríklad v regióne Salzburg spustil verejný dodávateľ energie lotériu, ktorú 4. decembra 2021 vyhlásil krajský guvernér.

Povinné očkovanie

Momentálne nie je ešte povinné očkovanie proti COVID-19 v platnosti. Podľa plánov federálnej vlády bude očkovanie povinné od 1. februára 2022.

Spolkové ministerstvo sociálnych vecí, zdravotníctva a ochrany spotrebiteľa vydalo 9. decembra 2021 podrobnosti o pripravovanom zákone o povinnom očkovaní proti COVID-19 (v nemčine): <https://www.sozialministerium.at/dam/jcr:c55f199f-db22-42b5-bb39-a9869c3cf0c4/informationen-zur-impfpflicht-ab-februar-2022.pdf>

Návrh zákona bol zverejnený na všeobecnú konzultáciu: https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVII/ME/ME_00164/index.shtml

Všetky osoby vo veku 14 a viac rokov s trvalým pobytom v Rakúsku musia byť očkované proti COVID-19 v súlade so súčasnými vedeckými poznatkami.

Výnimky sú plánované pre:

- tehotné ženy,
- osoby, pre ktoré by očkovanie mohlo predstavovať poškodenie života alebo zdravia,
- osoby, ktoré počas predchádzajúcich 180 dní prekonali COVID s pozitívnym PCR testom.

Tieto dôvody musí potvrdiť lekár v súlade s usmerneniami federálneho ministerstva.

Osoby, ktoré túto povinnosť nesplnia, budú potrestané pokutou až do výšky 3 600 eur každé tri mesiace, pokiaľ budú porušovať očkovaciu povinnosť. Podľa informácií na webovej stránke spolkového ministerstva sa tresty odňatia slobody nepredpokladajú.

4.17 Rumunsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Podľa stratégie očkovania proti COVID-19 v Rumunsku sa vakcíny proti COVID-19 podávajú osobám vo veku 12 rokov a starším.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Digitálny COVID certifikát je možné získať po každej dávke, a to aj v prípade dvoch dávok, pričom na certifikáte je uvedené, či ide o prvú alebo druhú dávku. Certifikát sa potvrdí do 10 dní od ukončenia kompletnej očkovacej schémy. Doba platnosti digitálneho certifikátu

COVID začína po druhej dávke dvoj dávkovej vakcíny; zatiaľ čo v prípade osôb očkovaných vakcínou Janssen, jednodávkovou vakcínou, po prvej očkovacej dávke.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Národný koordinačný výbor pre aktivity v oblasti očkovania proti COVID-19 rozhodol, že tretia dávka vakcíny sa začne podávať od 28. septembra 2021 všetkým osobám najmenej šesť mesiacov po druhej dávke.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

V súčasnosti nie je prijaté žiadne rozhodnutie o dobe platnosti COVID certifikátu po podaní tretej dávky.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Podľa nariadenia č. 1 863/10. 09. 2021 Ministerstva zdravotníctva, osoby, ktoré sú zaočkované proti COVID-19 s kompletnou očkovacou schémou, po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia vlády č. 19/2021 na zmenu a doplnenie zákona č. 55/2020 o niektorých opatreniach na prevenciu a boj s následkami pandémie COVID-19 a o zmene a doplnení zdravotných predpisov, môžu využiť príspevok na stravu v hodnote 100 RON (cca 20,2 EUR) vo forme papierových stravných lístkov. Prostriedky potrebné na nákup stravných lístkov sú podporované z rozpočtu Ministerstva zdravotníctva.

Rumunsko tiež spustilo svoju očkovaciu lotériu, vládnu iniciatívu, ktorej cieľom je podporiť očkovanie. Očkovacia lotéria pozostáva zo žrebovania peňažných cien pre všetkých zaočkovaných ľudí s kompletnou očkovacou schémou, ktorí si na základe svojho čísla občianskeho preukazu vygenerovali digitálny certifikát Európskej únie o COVID-19 a ktorí sa zaregistrujú do žrebovania lotérie. Očkovacia lotéria bude prebiehať od 1. októbra do 31. decembra 2021 a pozostáva z 19 žrebovaní organizovaných v nedeľu alebo piatok, v období 14 týždňov. Udeľuje celkovo 1 139 cien v celkovej výške 15 000 000 RON (cca 3 030 666 EUR). Najvyššia hodnota, ktorú možno vyhrať, je 1 000 000 RON (cca 202 044 EUR). Výherný fond do očkovacej lotérie poskytne Ministerstvo hospodárstva, podnikania a cestovného ruchu.

Povinné očkovanie

V Rumunsku nie je zatiaľ zavedené povinné očkovanie proti COVID-19.

Návrh zákona, ktorý stanovuje povinnosť predložiť v práci (vo verejnom aj súkromnom sektore) digitálny certifikát COVID-19, vstúpil do rozpravy Poslaneckej snemovne, ktorá je rozhodovacím orgánom. V návrhu zákona sa uvádza, že osvedčenie je dokladom o splnení jednej z týchto požiadaviek: absolvovanie úplnej očkovacej schémy proti SARS-CoV-2 viac ako 10 dní vopred; zotavenie sa z choroby pred 15 až 180 dňami; alebo

negatívny výsledok testu RT-PCR (vykonaného nie viac ako 72 hodín predtým) alebo rýchleho testu na antigén (vykonaného nie viac ako 48 hodín predtým). Ustanovenia by sa nevzťahovali na orgány a inštitúcie v rámci súdnej moci, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 114/2021 o niektorých opatreniach v justícii v súvislosti s pandémiou COVID-19.

4.18 Slovinsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Národný inštitút verejného zdravia (NIJZ) v Slovinskej republike odporúča očkovanie proti COVID-19 pre dospelých vo veku 12 rokov a starších. Čo sa týka súhlasu, platí to isté ako pre ostatné očkovania: u detí do 15 rokov je očkovanie podmienené súhlasom rodičov, preto je potrebná prítomnosť rodičov alebo opatrovníkov alebo písomná forma súhlasu. V prípade detí vo veku 15 rokov a starších sa súhlas rodičov nevyžaduje.

Podľa odporúčania Európskej liekovej agentúry (EMA) z 25. novembra 2021 sa predpokladá, že očkovanie pre deti vo veku od 5 do 12 rokov bude dostupné, ak sa rodičia pre očkovanie rozhodnú.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Doba platnosti digitálneho COVID certifikátu v Slovinsku začína po druhej dávke dvoj dávkovej vakcíny (Pfizer / BioNTech, Moderna, AstraZeneca); zatiaľ čo v prípade osôb očkovaných vakcínou Janssen, jednodávkovou vakcínou, po prvej očkovej dávke.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

V Slovinsku je odporúčaný interval medzi základným očkovaním mRNA vakcínami a posilňovacou dávkou minimálne 6 mesiacov po druhej dávke. Ľudia, ktorí boli plne zaočkovaní vektorovými vakcínami, môžu dostať posilňovaciu dávku najmenej 2 mesiace po očkovaní.

Na posilňovaciu dávku sa spravidla používa vakcína mRNA:

- Comirnaty (Pfizer / BioNTech) - plná dávka; len pre osoby staršie ako 18 rokov
- Spikevax (Moderna) - polovičná dávka (0,25 ml, 50 µg); len pre osoby nad 30 rokov.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Po úplnom zaočkovaní je digitálny certifikát v súčasnosti platný v Slovinsku na dobu neurčitú, bez ohľadu na typ vakcíny. Toto rozhodnutie sa však môže v budúcnosti zmeniť.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosti obyvateľstva

Stimuly občanom vo forme finančných odmien, daňových úľav, dovolenkových či kultúrnych poukazov štát doteraz ako odmenu za očkovanie neponúkal.

Povinné očkovanie

V Slovinsku nie je zavedená plošné povinné očkovanie proti COVID-19.

Vláda Slovinskej republiky prijala dňa 17. septembra 2021 nariadenie o spôsobe plnenia úloh v oblasti chorobnosti, očkovania a testovania (PCT) na obmedzenie šírenia infekcií vírusom SARS-CoV-2 (Oficiálny vestník Slovinskej republiky, č. 149/2021) (ďalej len „Nariadenie“), ktoré obsahuje čl. 10a, nariaďujúci, že od 1. októbra 2021 budú musieť zamestnanci verejnej správy na výkon práce na svojom pracovisku spĺňať podmienku očkovania proti COVID-19 alebo prekonania ochorenia. Odborový zväz Polície Slovinska podal na Ústavný súd Slovinskej republiky žiadosť o preskúmanie ústavnosti a zákonnosti článku 10a nariadenia, keďže sa domnieval, že nie je v súlade s článkami 2, 14, 35, 49, 50 a 51 a článku 153 ods. 3 Ústavy Slovinskej republiky. Nariadenia podľa nich tiež nemá primeraný základ v zákone o prenosných chorobách (ZNB) (Oficiálny vestník Slovinskej republiky, č. 33/2006) alebo je v rozpore s týmto zákonom.

Ústavný súd Slovinskej republiky rozhodnutím z 30. septembra 2021 (U-I-210/21-12 z 30. septembra 2021) pozastavil vykonávanie článku 10a uvedeného nariadenia. Napriek závažnosti epidemiologickej situácie Ústavný súd s prihliadnutím na odôvodnenia navrhovateľa sa domnieva, že implementácia potenciálne protiústavného článku 10a by mala vážnejšie nepriaznivé následky, ako keby sa ústavne konformný článok 10a vyhlášky neaplikoval až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu.

Do 1. decembra 2021 Ústavný súd ešte nerozhodol o ústavnosti článku 10a nariadenia.

4.19 Španielsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Podľa Stratégie očkovania proti COVID-19 v Španielsku (posledná aktualizácia 2. novembra 2021)¹⁹ sa vakcíny proti SARS-COV-2 podávajú osobám vo veku **12 rokov a starším**. Vo svetle nedávneho schválenia vakcíny „Comirnaty“ Európskou liekovou agentúrou (EMA)

¹⁹ Estrategia de vacunación frente a COVID19 en España. Dostupné na internete (v španielčine): https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/vacunaciones/covid19/docs/COVID-19_Actualizacion9_Modificada_EstrategiaVacunacion.pdf [cit. 02.12.2021]

pre ľudí vo veku od 5 do 11 rokov sa však očakáva, že očkovanie tejto vekovej skupiny začne v druhej polovici decembra 2021.

Platnosť digitálnych COVID pasov

Na získanie digitálneho certifikátu COVID platného v Španielsku je potrebné splniť jednu z nasledujúcich troch podmienok:

- osvedčenie o uzdravení z choroby (diagnozu COVID-19 je potrebné mať potvrdenú testom PCR pred viac ako jedenástimi dňami do šiestich mesiacov od prekonania ochorenia);
- negatívny COVID test (doba platnosti certifikátu: 48 hodín po antigénovom teste; 72 hodín v prípade testov PCR);
- osvedčenie o očkovaní jednou z vakcín schválených Európskou liekovou agentúrou. Hoci o certifikát možno požiadať kedykoľvek, jeho platnosť začína 14 dní po ukončení kompletnej očkovacej schémy. Vakcinačná schéma sa bude považovať za úplne dokončenú v prípade podania:
 - dvoch dávok (alebo viac v prípade posilňovacej dávky) pri dvojdávkových vakcínach;
 - jednej dávky (alebo viac v prípade posilňovacej dávky) v prípade jednodávkovej vakcíny;
 - jednej dávky (s akoukoľvek vakcínou schválenou EMA) za predpokladu, že osoba predtým prekonala ochorenie COVID-19.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Stratégia očkovania proti COVID-19 v Španielsku rozlišuje medzi **posilňovacími dávkami** a **dobatočnými dávkami**. Podľa § 3 stratégie sa očkovaným v počiatočných štádiách vakcinačného programu podávajú dobatočné dávky, aby sa obnovila ochrana, ak sa časom stratí. Posilňovacie dávky sa zasa podávajú osobám, ktoré v dôsledku oslabeného imunitného systému nedosahujú úroveň ochrany adekvátnu prostredníctvom očkovacej schémy pre bežnú populáciu.

V tomto zmysle Komisia verejného zdravotníctva v septembri 2021 po prvýkrát v Španielsku schválila podávanie tretích dávok pre určité skupiny (ľudia s veľmi vysokým rizikom závažného ochorenia – uznaného v skupine 7 španielskej očkovacej stratégie a ľudia, ktorí dostávajú liečbu imunosupresívami). Podobne sa rozhodlo o naočkovaní posilňovacej dávky pre ľudí, žijúcich v pobytových zariadeniach pre seniorov.

V súčasnosti je v súlade s najnovšou aktualizáciou Stratégie očkovania proti COVID19 v Španielsku tretia dávka dostupná pre nasledujúce osoby:

- osoby vo veku 70 rokov a staršie; táto posilňovacia dávka sa podá 6 mesiacov po dokončení očkovacej schémy (alebo 3 mesiace po dokončení očkovacej schémy, ak bola dávka očkovacej látky Janssen podaná ako prvé očkovanie);
- osoby vo veku do 70 rokov, ktoré dostali jednu dávku vakcíny Janssen ako prvé očkovanie;
- osoby s veľmi vysokým rizikom (skupina 7 podľa očkovacej stratégie a osoby liečené imunosupresívami);
- osoby, ktoré sú ubytované v centrách pre seniorov.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

O dobe platnosti digitálneho COVID pasu po podaní tretej dávky, ani o prípadnej expirácii v prípade nepodania tretej dávky nie je v súčasnosti ešte rozhodnuté.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosť obyvateľstva

V Španielsku neboli zavedené žiadne ekonomické stimuly (ako sú finančné odmeny, daňové úľavy, dovolenkové alebo kultúrne poukazy) na podporu očkovania proti COVID-19.

Jediným realizovaným opatrením, ktoré možno považovať za stimul na očkovanie, je povinnosť preukazovať sa platným COVID certifikátom pre prístup k určitým službám alebo miestam (nočné kluby, rôzne podujatia, reštaurácie a pod.). Povinnosť preukazovať sa COVID certifikátom je v kompetencii jednotlivých samosprávnych komunít.

Povinné očkovanie

K 1. decembru 2021 nebolo v Španielsku zatiaľ zavedené povinné očkovanie.

Niektoré autonómne regióny predložili návrhy zákonov na zavedenie povinného očkovania, tie však nenadobudli účinnosť.

Vzhľadom na vysokú zaočkovanosť viac ako 85 % medzi 20- až 69-ročnými a takmer 100 % medzi zdravotníkymi pracovníkmi by bolo pravdepodobne ťažké zosúladiť takýto návrh so španielskou ústavou, ktorá predstavuje silnú bariéru proti zásahom do občianskych slobôd.²⁰

²⁰ Walter, J.D.: Mandatory COVID vaccines: A controversy across Europe, Deutsche Welle, 6.11. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.dw.com/en/mandatory-covid-vaccines-a-controversy-across-europe/a-59742720> [cit. 29.11.2021]

4.20 Švédsko

Dolná veková hranica pre očkovanie

Vo Švédsku je očkovanie ponúkané každému vo veku 12 a viac rokov.

Platnosť digitálnych COVID pasov

K dispozícii sú tri typy COVID certifikátov:

- Očkovací preukaz – osvedčenie o očkovaní
- Testovací certifikát – osvedčujúci negatívny test na COVID-19
- Certifikát o uzdravení – osvedčujúci uzdravenie z infekcie COVID-19.

Tí, ktorí sú zaočkovaní proti COVID-19, môžu získať očkovací preukaz. Nárok na očkovací preukaz je už po podaní jednej dávky vakcíny. Niektoré krajiny však môžu obmedziť vstup pre cestujúcich s iba jednou dávkou vakcíny.

Očkovací preukaz vydaný od 1. júla do 30. septembra 2021 je platný 90 dní. Ak bol očkovací preukaz vystavený od 1. októbra do 31. decembra 2021, jeho platnosť je 180 dní. Kedykoľvek je možné získať nový certifikát.

Podávanie posilňujúcej dávky (tzv. booster)

Preočkovací program sa začal s určitými skupinami obyvateľov v septembri 2021. Od 24. novembra 2021 Švédska agentúra verejného zdravia odporúča, aby všetkým občanom starším ako 18 rokov bola ponúknutá posilňovacia vakcína proti COVID-19. Posilňovacia dávka by mala byť podaná v poradí podľa priority, pričom všeobecným pravidlom je, že v prvom rade by mali byť očkovaní starší ľudia.

Osoby vo veku od 18 do 65 rokov môžu dostať posilňovaciu dávku šesť mesiacov po poslednej dávke. Pre osoby vo veku 65+ sa odporúča počkať päť mesiacov po poslednej dávke.

Za očkovanie je vo Švédsku zodpovedných 21 regiónov a postup sa môže líšiť v dôsledku rozdielov v štruktúre obyvateľstva v rôznych regiónoch a rozdielov medzi regiónmi z hľadiska iných podmienok.

Predĺženie dĺžky platnosti digitálnych COVID pasov po tretej dávke vakcíny

Očkovací preukaz zobrazuje, či ste dostali jednu, dve alebo tri dávky.

Očkovací preukaz, ktorý bol vydaný od 1. júla do 30. septembra 2021, je platný 90 dní. Ak bol očkovací preukaz vystavený od 1. októbra do 31. decembra 2021, jeho platnosť je 180 dní. Kedykoľvek je možné získať nový certifikát.

Štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosť obyvateľstva

Neboli zavedené žiadne štátne stimuly v danej oblasti.

Povinné očkovanie

Povinné očkovanie proti COVID-19 nebolo zatiaľ vo Švédsku zavedené²¹.

5. Povinné očkovanie²²

Vlády viacerých štátov zaviedli povinné očkovanie proti COVID-19 pre zdravotníckych pracovníkov a iné vysokorizikové skupiny, čo je spôsobené prudkým nárastom infekcií spôsobených variantom Delta a spomalením očkovania, rovnako ako novým Omikron variantom.

Čoraz väčší počet krajín tiež zavádza povinné očkovanie pre štátnych zamestnancov a iných pracovníkov.

1. Povinné očkovanie pre všetkých dospelých:

- **Indonézia** zaviedla vo februári 2021 povinné očkovanie a varovala, že každému, kto sa odmietne dať zaočkovať, môže byť uložená pokuta alebo mu môže byť zamietnutá sociálna pomoc alebo štátne služby.
- **Micronesia**, malý ostrovný štát v južnom Tichomorí, v júli 2021 nariadila, aby bola jeho dospelá populácia zaočkovaná.
- **Turkmenistan** zaviedol povinné očkovanie pre všetkých obyvateľov vo veku 18 a viac rokov.

2. Povinné očkovanie pre zamestnancov vlády a/alebo zamestnancov verejného a súkromného sektora:

- **Kanada** v októbri 2021 uviedla, že neočkovaní federálni zamestnanci si budú musieť vziať neplatené voľno a bude vyžadovať očkovanie proti COVID-19 pre cestujúcich v leteckej, železničnej a lodnej doprave. Bude tiež vyžadovať, aby všetkých jeho 338 zákonodarcov bolo plne zaočkovaných proti COVID-19, keď sa 22. novembra 2021 vrátia do práce.

²¹ Vaccination against COVID-19. Public Health Agency of Sweden. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.folkhalsomyndigheten.se/the-public-health-agency-of-sweden/communicable-disease-control/covid-19/vaccination-against-covid-19/> [cit. 13.12.2021]

²² Factbox: Countries making COVID-19 vaccines mandatory. Reuters, 15. 11. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/countries-making-covid-19-vaccines-mandatory-2021-08-16/> [cit. 29.11.2021]

- **Kostarika** v septembri 2021 nariadila všetkým štátnym zamestnancom, aby sa dali očkovať proti COVID-19.
- **Dánsko** 12. novembra 2021 navrhlo v skrátenej legislatívnej konaní právnu normu, ktorá bude pravdepodobne schválená v novembri a ktorá umožní zamestnávateľom vyžadovať od zamestnancov digitálny COVID certifikát (ale zamestnávatelia nebudú povinní vyžadovať takýto certifikát).
- **Egypt** nariadi pracovníkom verejného sektora, aby sa dali buď zaočkovať, alebo absolvovali týždenný test na koronavírus, inak po 15. novembri 2021 nebudú môcť pracovať vo vládných budovách.
- **Fidži** zaviedlo v auguste 2021 politiku „žiadne očkovanie, žiadna práca“, pričom neočkovaní štátni zamestnanci boli nútení vziať si dovolenku a následne boli prepustení, ak do novembra 2021 ešte neboli zaočkovaní. Zamestnanci súkromných firiem by tiež mohli čeliť pokutám a spoločnosti by mohli byť nútené zastaviť prevádzku v prípade odmietania vakcinácie.
- **Maďarsko** v októbri 2021 uviedlo, že bude vyžadovať očkovanie zamestnancov štátnych inštitúcií. Už skôr zaviedlo povinné očkovanie pre zdravotníckych pracovníkov.
- **Taliansko** v októbri 2021 zaviedlo povinné COVID-19 certifikáty pre všetkých pracovníkov. Pracovníkom, ktorí sa nedokážu preukázať očkovaním, negatívnym testom alebo nedávnym zotavením sa z infekcie, by bol bez nároku na odmenu pozastavený výkon práce a hrozila by im pokuta, ak by sa pokúsili pokračovať v práci.
- **Lotyšsko** 12. novembra 2021 zakázalo hlasovať zákonodarcom, ktorí odmietli vakcínu proti COVID-19, a pozastavilo im plat. 4. novembra 2021 bolo zamestnávateľom umožnené prepustiť pracovníkov, ktorí odmietli buď dostať vakcínu alebo prejsť na prácu na diaľku.
- Hlavné mesto **Ruska** Moskva nariadilo v júni 2021 zaočkovať všetkých pracovníkov verejnej sféry a inštitúciám dali mesiac na to, aby zabezpečili, že aspoň 60 % ich zamestnancov dostalo prvé dávky vakcíny. Petrohrad nariadil 9. novembra 2021 povinné očkovanie pre ľudí nad 60 rokov a tých, ktorí trpia chronickými ochoreniami.
- **Saudská Arábia** v máji 2021 nariadila, aby sa všetci pracovníci verejného a súkromného sektora, ktorí chcú pracovať prezenčne, dali zaočkovať. Ľudia musia byť tiež zaočkovaní, aby mohli vstúpiť do akéhokoľvek vládneho, súkromného alebo vzdelávacieho zariadenia.
- **Tunisko** v októbri 2021 zaviedlo povinnosť pre zamestnancov a návštevníkov, aby sa pri vstupe do inštitúcií verejnej a súkromnej správy preukázali certifikátom, potvrdzujúcim očkovanie proti COVID-19. Neočkovaní

zamestnanci by mali mať pozastavený výkon práce, kým nebudú schopní predložiť certifikát.

- **Turecko** začalo v auguste 2021 požadovať negatívne testy na COVID-19 a dôkazy o očkovaní pre niektoré sektory, vrátane učiteľov a zamestnancov v domácej doprave.
- **Ukrajina** v októbri 2021 zaviedla povinné očkovanie pre zamestnancov verejného sektora vrátane učiteľov. Dňa 11. novembra 2021 navrhla rozšíriť zoznam povolání pre ktoré sa bude vyžadovať povinné očkovanie proti COVID-19 tak, aby zahŕňal aj zdravotnícky personál a zamestnancov samospráv.
- Prezident **Spojených štátov amerických** Joe Biden nariadil 10. septembra 2021 všetkým federálnym pracovníkom a dodávateľom, aby boli očkovaní. Povinnosť, aby boli pracovníci v súkromnom sektore očkovaní alebo týždenne testovaní, sa začne uplatňovať od 4. januára 2022.

3. Povinné očkovanie pre zdravotníckych pracovníkov:

- **Austrália** koncom júna 2021 zaviedla povinné očkovanie pre pracovníkov v zariadeniach starostlivosti o seniorov a zamestnancov karanténnych hotelov.
- **Spojené kráľovstvo** v októbri 2021 zaviedlo povinné očkovanie pre zamestnancov domácej starostlivosti v Anglicku. Zdravotníci v Anglicku budú musieť byť očkovaní do 1. apríla 2022.
- **Francúzsko** požadovalo, aby všetci pracovníci v zdravotníctve a opatrovateľských zariadeniach, zariadeniach domácej starostlivosti a urgentnej starostlivosti mali aspoň prvú dávku vakcíny do 15. septembra 2021; asi 3 000 pracovníkov bolo suspendovaných za nedodržiavanie pravidiel.
- **Grécko** zaviedlo povinné očkovanie pre zamestnancov domovov seniorov v júli 2021 a zdravotníckych pracovníkov v septembri 2021.
- **Nový Zéland** v októbri 2021 uviedol, že bude vyžadovať úplné zaočkovanie učiteľov, pracovníkov v sektore zdravotníctva a tých, ktorí pracujú so zdravotne postihnutými.

Treba tiež skonštatovať, že vo väčšine krajín sa otázka povinného očkovania nezaobišla bez kontroverzií. Demonštrovali proti nemu desaťtisíce ľudí. Tridsať gréckych lekárov, zdravotných sestier a zdravotníkov proti nej podalo žalobu na Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu. Zatiaľ bez úspechu. V Taliansku tiež 300 zdravotníckych pracovníkov postavilo vládu pred súd. V polovici októbra 2021 spustili prístavní robotníci v Terste blokádu prístavu

s cieľom vyvinúť tlak na vládu, aby zrušila Zelené certifikáty alebo aspoň zaviedla bezplatné testy. Polícia blokádu prerušila, no protesty pokračujú.²³

V súvislosti so silnejúcimi hlasmi o zavedení povinného očkovania proti COVID-19, by sa však nemalo zabudnúť na odškodňovanie osôb, ktorým bude (povinným) očkovaním spôsobená ujma. Napríklad v Rezolúcii Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2361 (2021) z 27. januára 2021 s názvom „[Covid-19 vakcíny: etické, právne a praktické aspekty](#)“ sa apeluje (v bode 7.1.5.) na členské štáty Rady Európy a Európsku úniu zriadiť nezávislé vakcinačné kompenzačné programy na zabezpečenie kompenzácie za škody a ujmy z vakcinácie. „Je potrebné zdôrazniť, že kompenzačné vakcinačné programy sa netýkajú výslovne prípadov povinnej vakcinácie, ale vakcinácie ako takej, pretože uvedená rezolúcia akcentuje zásadu dobrovoľnosti očkovania a zákaz diskriminácie pre osoby, ktoré k takémuto dobrovoľnému rozhodnutiu nepristúpia.

V kontexte komplexného pohľadu a vyváženého, spravodlivého prístupu k očkovaným občanom, by štát mal zvážiť aj zriadenie fondu na náhradu škody spôsobenej v príčinnej súvislosti s vakcináciou. Uvedená požiadavka je o to viac naliehavá v prípade, ak štát nariadi povinné očkovanie.

Pri preukazovaní nároku na čerpanie kompenzácie je možné poukázať na judikatúru Súdneho dvora EÚ o relevancii nepriamych dôkazov vo vzťahu k preukázaniu príčinnej súvislosti medzi vakcínou – v tomto prípade išlo o vakcínu Sanofi Pasteur proti hepatitíde B, a následného objavenia sa poškodenia zdravia – v tomto prípade sklerózy multiplex (rozsudok z 21. júna 2017 vo veci C-621/15).

Pri neexistencii vedeckého konsenzu možno chybu vakcíny a príčinnú súvislosť medzi touto chybou a ochorením preukázať súborom závažných, presných a navzájom sa potvrdzujúcich nepriamych dôkazov. Časová blízkosť medzi podaním vakcíny a objavením sa ochorenia, neexistencia osobných alebo rodinných predispozícií zaočkovanej osoby, ako aj značný počet ohlásených prípadov objavenia sa tohto ochorenia po podaní tejto vakcíny môžu prípadne predstavovať dostatočné nepriame dôkazy na preukázanie takej skutočnosti.“²⁴

²³ Walter, J.D.: Mandatory COVID vaccines: A controversy across Europe, Deutsche Welle, 6.11. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.dw.com/en/mandatory-covid-vaccines-a-controversy-across-europe/a-59742720> [cit. 29.11.2021]

²⁴ Jelinková Dudzíková, D.: Na aktuálnu tému - nezodpovedané otázky týkajúce sa povinného očkovania. Právne listy, 24.11. 2021. Dostupné na internete: <http://www.pravnelisty.sk/clanky/a1025-na-aktualnu-temu-nezodpovedane-otazky-tykajuca-sa-povinneho-ockovania> [cit. 06.12.2021]

6. Postoj Európskeho súdu pre ľudské práva

Medzi augustom a septembrom 2021 Európsky súd pre ľudské práva (ESLP) zamietol tri žiadosti o predbežné opatrenia proti zákonom o povinnom očkovaní Francúzska a Grécka proti COVID-19.²⁵ Vzhľadom na procesnú povahu predbežných opatrení sa však neriešil stav očkovacích mandátov proti SARS-CoV-2 podľa Európskeho dohovoru o ľudských právach. Súd tieto žiadosti zamietol s tým, že to nespadá do rozsahu pôsobnosti pravidiel ESLP týkajúcich sa predbežných opatrení. Vo svojich tlačových správach (zverejnených 25. augusta 2021 v prípade francúzskej žiadosti a 9. septembra 2021 v prípade gréckej žiadosti) ESLP vysvetlil, že takýmto žiadostiam vyhovie len „výnimočne“, ak by „sťažovatelia inak čelili skutočnému riziku nezvratnej ujmy“.²⁶

Pokiaľ ide o jasné znenie [Európskeho dohovoru o ľudských právach](#) (EDLP), v článku 8 sa uvádza, že „každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.“ V tomto ustanovení sa zároveň výslovne uvádzajú podmienky, za ktorých môžu orgány verejnej moci zasahovať „do výkonu takéhoto práva.“ Po prvé, právo na „rešpektovanie súkromného a rodinného života“ možno obmedziť len „v súlade so zákonom“. Po druhé, musí existovať legitímny cieľ, ktorý odôvodňuje zásah do práv podľa článku 8. Po tretie, zasahovanie musí byť „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“. V článku 8 sa výslovne uvádza „ochrana zdravia“ ako legitímny dôvod zásahu do ľudských práv. Okrem toho článok 8 EDLP výslovne vyzýva na „práva a slobody iných“ ako protiváhu k právu na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

Treba však pripomenúť, že v článku 15 EDLP sa výslovne uvádza výnimka z niektorých ustanovení EDLP „v prípade vojny alebo akéhokoľvek iného verejného ohrozenia existencie štátu“, pričom článok 8 je jedným z ustanovení, ktoré možno odstúpiť. Podľa niektorých právnych analýz (napr. Vinceti, 2021) zdôrazňovaním núdzových podmienok, a

²⁵ European Court of Human Rights: Refusal of requests for interim measures in respect of the Greek law on compulsory vaccination of health-sector staff against Covid-19. Dostupné na internete (v angličtine): <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-7113391-9633858&filename=Request%20for%20interim%20measures%20against%20Greece%20concerning%20compulsory%20vaccination%20for%20health%20staff.pdf> a Les demandes de mesures provisoires de 672 sapeurs-pompiers concernant la loi relative à la gestion de la crise sanitaire n'entrent pas dans le champ d'application de l'article 39 du règlement de la Cour: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-7100382-9611614&filename=Mesures%20provisoires%20introduites%20par%20672%20sapeurs-pompiers%20contre%20la%20loi%20relative%20%C3%A0%20la%20gestion%20de%20la%20crise%20sanitaire.pdf> [cit. 29.11. 2021]

²⁶ Owens, R.: European Court Of Human Rights Rejects Requests To Suspend Mandatory Covid-19 Vaccinations. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.humanrightspulse.com/mastercontentblog/european-court-of-human-rights-rejects-requests-to-suspend-mandatory-covid-19-vaccinations> [cit. 29.11. 2021]

teda zákonnosti ich rozhodovania, môžu národné vlády posilniť právnu váhu povinnej vakcinácie a vybudovať dôveru v rozhodnutia vlád.²⁷

Ako bolo uvedené, v prípade gréckych a francúzskych žiadostí o predbežné opatrenia ESLP neposudzoval meritórnú stránku veci povinného očkovania proti COVID-19. Avšak o najvplyvnejšom prípade štatútu povinného očkovania sa rozhodlo práve tento rok v inej veci. Dňa 8. apríla 2021 ESLP ponúkol súhrnnú analýzu politik povinného očkovania podľa článku 8 EDLP vo veci [Vavříčka a iní proti Českej republike](#). Prípád sa týkal programu povinného očkovania detí prijatého českou vládou v roku 2000. ESLP pristúpil k svojmu známemu trojstupňovému testu proporcionality, ktorý vo vzťahu k čl. 8 EDLP požaduje, aby povinné očkovanie bolo „v súlade so zákonom“, sledovalo legitímny cieľ a bolo nevyhnutné „v demokratickej spoločnosti“. Aj keď ESLP uznal, že očkovanie je porušením práva človeka na súkromný život, opatrenie bolo opodstatnené, keďže sa vyžadovalo na ochranu práv iných a verejného zdravia vo všeobecnosti.²⁸ Súd tiež poznamenal, že keďže zatiaľ neexistuje jasný európsky konsenzus o potrebe programov povinného očkovania, členské štáty Rady Európy majú široký priestor na zvažovanie výberu prostriedkov, ktorými „dosiahnu čo najvyšší stupeň zaočkovanosti“.²⁹

Napriek tomu to nie je všeobecný precedens, ktorý by automaticky znamenal, že akákoľvek forma povinného očkovania je legálna a legitímna. V každom prípade je potrebná podrobnejšia analýza konkrétnej situácie. Ako to už v oblasti ľudských práv býva, ani tu neexistuje jednoduché riešenie. Povinné očkovanie je zásahom do ľudského práva na telesnú integritu, ktoré je súčasťou práva na súkromný život zakotveného vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, ako aj v Európskom dohovore o ľudských právach. Nie každý zásah do tohto práva je však automaticky nezákonný. Zákonnosť závisí od viacerých faktorov.³⁰

²⁷ Vinceti, S. R.: COVID-19 Compulsory Vaccination and the European Court of Human Rights. Acta Biomedica Vol. 92 No. S6 (2021). Dostupné na internete (v angličtine): <https://mattioli1885journals.com/index.php/actabiomedica/article/view/12333> [cit. 29.11. 2021]

²⁸ Owens, R.: European Court Of Human Rights Rejects Requests To Suspend Mandatory Covid-19 Vaccinations. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.humanrightspulse.com/mastercontentblog/european-court-of-human-rights-rejects-requests-to-suspend-mandatory-covid-19-vaccinations> [cit. 29.11. 2021]

²⁹ Vinceti, S. R.: COVID-19 Compulsory Vaccination and the European Court of Human Rights. Acta Biomedica Vol. 92 No. S6 (2021). Dostupné na internete (v angličtine): <https://mattioli1885journals.com/index.php/actabiomedica/article/view/12333> [cit. 29.11. 2021]

³⁰ Dzehtsiarou, K.: Compulsory vaccination: what does human rights law say? The Conversation, 14. 09. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://theconversation.com/compulsory-vaccination-what-does-human-rights-law-say-167735> [cit. 29.11. 2021]

7. Záver

Predmetom porovnávacej analýzy boli viaceré aspekty očkovacej stratégie proti ochoreniu COVID-19 v jednotlivých štátoch. Konkrétne sme skúmali, najmä:

- od akého veku sa začína očkovať
- dĺžku platnosti digitálnych COVID pasov
- začiatok podávania posilňujúcej (booster) dávky vakcíny
- predĺženie platnosti COVID pasov po podaní tretej dávky
- štátne stimuly na posilnenie očkovania
- povinné očkovanie.

U štátov, ktoré majú zavedené povinné očkovanie nás zaujímalo najmä:

- právny základ povinného očkovania
- či je táto povinnosť všeobecná, alebo len pre určité skupiny obyvateľov
- dokedy sa dané skupiny obyvateľov musia dať zaočkovať
- aká je sankcia za nesplnenie zákonom uloženej povinnosti.

V materiáli sme čerpali jednak z odpovedí jednotlivých štátov zaslaných prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD)³¹, ale informácie sme dopĺňali aj z iných relevantných informačných zdrojov. Treba však upozorniť, že daná oblasť je momentálne vo fáze veľmi rýchleho vývoja, pričom stratégie a postupy sa menia doslova zo dňa na deň, takže predkladané informácie sú platné k času, kedy nám boli zaslané, alebo kedy boli zverejnené (väčšinou medzi 26. novembrom a 16. decembrom 2021).

Najväčšia zhoda bola v stanovení dolnej vekovej hranice, od ktorej sa občanom ponúka očkovanie proti COVID-19. Vo väčšine štátov to bolo 12 rokov, ale uviedli, že v súvislosti s tým, že Európska lieková agentúra odporučila v novembri 2021 očkovanie aj deťom od 5 do 11 rokov, začínajú už ponúkať vakcínu aj pre túto vekovú kategóriu (od decembra 2021, respektíve januára 2022).

Dĺžka platnosti COVID pasov sa pohybuje v nami sledovaných štátoch od 6 mesiacov do 12 mesiacov. Viacero štátov uviedlo, že táto dĺžka zatiaľ nebola obmedzená.

Posilňujúca (booster) dávka vakcíny sa v jednotlivých štátoch začala podávať od augusta do novembra 2021. V mnohých štátoch sa začala najprv podávať len pre určité

³¹ Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD): požiadavka č. 4928 COVID-19 vaccination strategies a požiadavka č. 4929 COVID-19 mandatory vaccination: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-list> (uzavretá databáza dostupná po prihlásení)

zraniteľné kategórie obyvateľstva, ale krátko na to sa začala sprístupňovať aj pre všetkých obyvateľov od 18 rokov.

Na otázku o predĺžení doby platnosti COVID pasov po podaní booster dávky vakcíny odpovedalo 9 štátov, že o tom ešte nebolo rozhodnuté a 5 štátov predĺžilo ich platnosť o rovnakú dobu, na akú boli vydané po podaní druhej dávky (respektíve prvej u jednodávkovej vakcíny).

V oblasti štátnych stimulov na podporu očkovania odpovedalo 10 štátov (z 19), že nemajú zavedené podobné stimuly. Z tých, ktoré majú zavedené nejaké podobné stimuly, sa vyskytli najmä tieto:

- očkovacia lotéria
 - na úrovni celoštátnej – Poľsko, Rumunsko, Rakúsko
 - na úrovni regionálnej – Rakúsko
- finančné príspevky za očkovanie – Estónsko (napr. pre domovy opatrovateľskej starostlivosti), Litva, Lotyšsko
- platené voľno od zamestnávateľa navyše – Česká republika
- poukazy na určité aktivity (kultúrne, cestovanie) – Grécko
- mobilný dátový balík – Grécko
- stravné lístky – Rumunsko.

Na otázku o zavedení povinného očkovania odpovedalo 11 (z 20) štátov, že takéto očkovanie nemá zavedené. Zvyšok štátov buď už má zavedené povinné očkovanie – všeobecné, alebo pre určité kategórie obyvateľov, alebo je v štádiu, kedy už má vypracovaný legislatívny návrh na jeho zavedenie.

Jediný štát z nami sledovaných, ktorý pripravuje plošné povinné očkovanie obyvateľstva (pre všetkých obyvateľov nad 14 rokov) je Rakúsko. Návrh však ešte nie je definitívne schválený. Ďalších 6 štátov má schválené povinné očkovanie vybraných skupín obyvateľstva. Dva štáty – Fínsko a Nemecko majú návrh zákona, ktorý by zaviedol povinné očkovanie vybraných kategórií obyvateľstva (v prípade Nemecka je návrh už schválený oboma komorami parlamentu).

Povinné očkovanie vybraných kategórií obyvateľstva sa týka najmä nasledujúcich:

- pracovníci v zdravotníctve – Česká republika, Francúzsko, Grécko, Maďarsko, Nemecko, Fínsko (návrh)
- pracovníci v sociálnych službách – Česká republika, Francúzsko, Grécko, Fínsko (návrh)
- pracovníci v štátnej správe a samospráve – Lotyšsko, Maďarsko

- zamestnanci ozbrojených síl – Česká republika
- hasiči – Česká republika, Francúzsko
- ľudia vo veku 60 rokov a viac – Česká republika, Grécko.

Termín, dokia sa dané skupiny obyvateľov musia (museli) dať zaočkovať sa pohybuje od augusta 2021 do marca 2022.

V sledovaných štátoch sme sa stretli s nasledujúcimi druhmi sankcií za porušenie zákonnej očkovacej povinnosti:

- preloženie na inú prácu zamestnávateľom – Fínsko (návrh)
- prerušenie práce so zastavením vyplácania mzdy zo strany zamestnávateľa – Francúzsko, Grécko, Lotyšsko, Maďarsko, Fínsko (návrh)
- prepustenie z práce – Lotyšsko, Maďarsko
- pokuta pre zamestnávateľa – Grécko
- pokuta pre občana – Grécko, Rakúsko (návrh).

Zaujímavý je aj prípad Estónska, ktoré síce nemá zavedené povinné očkovanie proti COVID-19, ale v rámci existujúcich právnych nástrojov (zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, zákon o pracovnej zmluve, nariadenie vlády o bezpečnosti a ochrane pri práci v pracovnom prostredí ovplyvnenom biologickými rizikami) dokáže vyvinúť účinný tlak na zamestnancov vybraných skupín, aby sa dali zaočkovať proti tomuto ochoreniu.

8. Použité zdroje

1. Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD): požiadavka č. 4928 COVID-19 vaccination strategies a požiadavka č. 4929 COVID-19 mandatory vaccination: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-list> (uzavretá databáza dostupná po prihlásení)
2. Európsky informačný portál o očkovaní. Dostupné na internete: <https://vaccination-info.eu/sk> [cit. 26.11. 2021]
3. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/954 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ), pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na území členských štátov alebo v nich majú oprávnený pobyt, počas pandémie ochorenia COVID-19. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0954> [cit. 26.11. 2021]
4. European Commission EU Digital Covid Certificate. Dostupné na internete (v angličtine): https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/eu-digital-covid-certificate_en [cit. 26.11. 2021]
5. Informácie sú získané prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD – požiadavka č. 4928 COVID-19 vaccination strategies a požiadavka č. 4929 COVID-19 mandatory vaccination: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-list> (uzavretá databáza) plus ostatné citované internetové zdroje.
6. Walter, J.D.: Mandatory COVID vaccines: A controversy across Europe, Deutsche Welle, 6.11. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.dw.com/en/mandatory-covid-vaccines-a-controversy-across-europe/a-59742720> [cit. 29.11. 2021]
7. Law on the Management of the Spread of COVID-19 Infection. Dostupné na internete (v angličtine): <https://likumi.lv/ta/en/en/id/315278-law-on-the-management-of-the-spread-of-covid-19-infection> [cit. 02.12. 2021]
8. Cabinet Order No. 720 adopted 9 October 2021 Regarding Declaration of the Emergency Situation. Dostupné na internete (v angličtine): <https://likumi.lv/ta/en/en/id/326729-regarding-declaration-of-the-emergency-situation> [cit. 02.12. 2021]
9. Government Decree 60/2021 (12 February) on certifying immunity to coronavirus. Dostupné na internete (v angličtine): https://njt.hu/translation/J2021R0060K_20210809_FIN.PDF [cit. 02.12. 2021]
10. Estrategia de vacunación frente a COVID19 en España. Dostupné na internete (v španielčine): https://www.msbs.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/vacunaciones/covid19/docs/COVID-19_Actualizacion9_Modificada_EstrategiaVacunacion.pdf [cit. 02.12. 2021]

11. Factbox: Countries making COVID-19 vaccines mandatory. Reuters, 15. 11. 2021.
Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/countries-making-covid-19-vaccines-mandatory-2021-08-16/> [cit. 29.11. 2021]
12. Jelinková Dudzíková, D.: Na aktuálnu tému - nezodpovedané otázky týkajúce sa povinného očkovania. Právne listy, 24.11. 2021. Dostupné na internete: <http://www.pravnelisty.sk/clanky/a1025-na-aktualnu-temu-nezodpovedane-otazky-tykajuca-sa-povinneho-ockovania> [cit. 06.12. 2021]
13. Austria's Plan to Make COVID-19 Vaccines Compulsory Is Dividing Citizens — and Experts. Time, 23. 11.2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://time.com/6123087/austria-covid-19-vaccine-mandate-protests/> [cit. 29.11. 2021]
14. Austria plans compulsory Covid vaccination for all. The Guardian, 20. 11. 2021. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/19/austria-plans-compulsory-covid-vaccination-for-all> [cit. 29.11. 2021]
15. European Court of Human Rights: Refusal of requests for interim measures in respect of the Greek law on compulsory vaccination of health-sector staff against Covid-19. Dostupné na internete (v angličtine): <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-7113391-9633858&filename=Request%20for%20interim%20measures%20against%20Greece%20concerning%20compulsory%20vaccination%20for%20health%20staff.pdf> a Les demandes de mesures provisoires de 672 sapeurs-pompiers concernant la loi relative à la gestion de la crise sanitaire n'entrent pas dans le champ d'application de l'article 39 du règlement de la Cour: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-7100382-9611614&filename=Mesures%20provisoires%20introduites%20par%20672%20sapeurs-pompiers%20contre%20la%20loi%20relative%20%C3%A0%20la%20gestion%20de%20la%20crise%20sanitaire.pdf> [cit. 29.11. 2021]
16. Owens, R.: European Court Of Human Rights Rejects Requests To Suspend Mandatory Covid-19 Vaccinations. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.humanrightspulse.com/mastercontentblog/european-court-of-human-rights-rejects-requests-to-suspend-mandatory-covid-19-vaccinations> [cit. 29.11. 2021]
17. Vinceti, S. R. COVID-19 Compulsory Vaccination and the European Court of Human Rights. Acta Biomedica Vol. 92 No. S6 (2021). Dostupné na internete (v angličtine): <https://mattioli1885journals.com/index.php/actabiomedica/article/view/12333> [cit. 29.11. 2021]
18. Dočasné povolení použitia registrovaných liečivých prípravkov Comirnaty a Spikevax – posilovací dávka. Dostupné na internete (v češtine): <https://covid.gov.cz/opatreni/ockovani-proti-covidu-19/docasne-povoleni-pouziti-registrovanych-lecivych-pripravku> [cit. 09.12. 2021]
19. Occupational Health and Safety Act. Dostupné na internete: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/527082021001/consolide> [cit. 10.12. 2021]

20. Employment Contracts Act. Dostupné na internetu (v angličtině):
<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518112021003/consolide> [cit. 10.12. 2021]
21. Aktuelle Maßnahmen zur Impfpflicht. Dostupné na internetu (v němčině):
[file:///C:/Users/kubikata/Downloads/informationen-zur-impfpflicht-ab-februar-2022%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kubikata/Downloads/informationen-zur-impfpflicht-ab-februar-2022%20(1).pdf) [cit. 13.12. 2021]
22. COVID-19-Impfpflichtgesetz – COVID-19-IG. Dostupné na internetu (v němčině):
https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVII/ME/ME_00164/index.shtml [cit. 13.12. 2021]
23. Vaccination against COVID-19. Public Health Agency of Sweden. Dostupné na internetu (v angličtině): <https://www.folkhalsomyndigheten.se/the-public-health-agency-of-sweden/communicable-disease-control/covid-19/vaccination-against-covid-19/> [cit. 13.12. 2021]